

SLOVENEK

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec 2:20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec 2.—
 V spravi prejemam mesečno . . 1:70
Sobotna izdaja:
 za celo leto 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

Inserati:
 Enostolpna petlitrata (72 mm):
 za enkrat po 18 v
 za dvakrat " 15 "
 za trikrat " 13 "
 za večkrat primeron popust.
 Poročna oznavila, zabvala, osmrtnice itd.:
 enostolpna petlitrata po 2) vin.
Poslano:
 enostolpna petlitrata po 40 vin.
 Izhaja vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Osvojitve kraljevine Poljske.

Ko je po bojih od 1. do 3. septembra padla trdnjava Grodno in so nemške čete istočasno na tem mestu prekoračile Njemen in Bobr, je bila osvojena zadnja ped rusko-poljske zemlje. S tem je padlo v roke zavezniških armad ozemlje, ki obsega nad 127.000 km² in šteje skoraj 13 milijonov prebivalcev. Nad eno leto, skoraj 13 mesecev, je trajal spremenljivi boj, ki je končno dovedel do tega zmagovitega uspeha. Tega cilja zavezniki niso dosegli na en mah, marveč so se mu bližali korak za korakom.

Vojni dogodki, ki označujejo pot do osvojitve kraljevine Poljske, se dajo v glavnem razdeliti v tri dobe. Prva teh dob — imenovati jo moremo čas pripravilnih bojev — obsega prve tedne boja Avstroogrške in Nemčije proti Rusiji; označuje jo v bistvu skoraj brezbojna izpraznitev zapadne Poljske v območju Visle po ruskem armadnem vodstvu in pa istočasna ofenziva ruskih armad na južnem Poljskem (gubernija Lublin) proti Avstroogrski in na severozapadnem Poljskem od Nareva in Njemena proti zapadni in vzhodni Prusiji. Izpraznitev zapadne Poljske je dovela do začasnega zasedenja velikega dela tega ozemlja po delih zavezniških armad. Že prve dni avgusta so šlezjski domobranski armadni zbor pod Woyerschom in deli avstroogrške armade vkorakali na Rusko-Poljsko, zasedli Kališ, Čenstohovo, Bendzin, Wollbrom in številne druge kraje ter prodri polagoma čez Kielce in Liso goru do viselske fronte južno od Ivanogroda in končno posegli v boje armade Dankl pri Lublinu. Med tem prodiranjem v južnem delu zapadne Poljske je začela Danklova in kasneje tudi Auffenbergova armada ofenzivo proti nasprotniku, ki je stal v lublinski guberniji, zmagovito udrla v jugovzhodno Poljsko in po bitkah pri Krasniku in Zamošču—Komarovu vrgla Ruse na eni strani do Lublina, na drugi pa do Buga. V severozapadni Poljski je dosegla ruska ofenziva proti Prusiji začasen uspeh ter so zasedli Rusi velik del vzhodne Prusije in obmejno ozemlje zapadne Prusije. Krepak nastop Hindenburgove armade pa ni le v kratkem času z bitkami pri Tannenbergu in Insterburgu očistil lastnega ozemlja vpadlega sovražnika, marveč je Hindenburg zasledujoč sovražnika začasno zasedel tudi poljsko gubernijo Su-

valki in dele ozemlja Lomže in Plocka. S tem se je končala prva doba na poti k osvojitvi kraljevine Poljske.

Vsled premožnega navala ruskih armad v vzhodni Galiciji in končno tudi iz Gubernije Lublin so se morale naše čete iz tega ozemlja kakor tudi iz pretežnega dela osvojene zapadne Poljske vzeti nazaj. Tudi iz gubernije Suvalki in drugih zasedenih ozemelj severno od Visle so se čete pred začenjajočo se rusko ofenzivo iz severozapadne Poljske proti Rusiji polagoma odpoklicale. Ta odredba je bila v zvezi z novo grupacijo zavezniških armad na vzhodu. Imela je namen, odvrniti rusko ofenzivo proti vzhodni Prusiji in Krakovu drugam in zopet osvojiti srednjo Galicijo. S tem se začne druga doba na poti k osvojitvi Ruske-Poljske.

Začela se je oktobrska ofenziva zavezniških armad, ki je prodrla preko cele zapadne Poljske do črte Visla-San in začasno osvobodila tudi Przemysl. Pred Varšavo in Ivanogrodom so tedaj prvič grmeli avstrijski in nemški topovi. Ko se je dosegla nameravana svrha s tem, da se je ruska ofenziva odvrnila od Prusije, so se zavezniške armade po tridih bojih pred Varšavo in Ivanogrodom spričo številne premoči sovražnika znova vzele iz kraljevine Poljske do ozemlja vzhodno od Varšave nazaj za Wartyo. S tem se je končala 26. oktobra po približno enomesečnem trajanju druga doba za osvojitve Poljske.

Tretja doba se začne s ponovno ofenzivo zavezniških armad krog 12. novembra 1914. Ta ofenziva je dovela do zmagovitih bojev pri Vloclavku in Kutnu, do osvojitve Lodza in zmage pri Limanovi in do zasedenja zapadne Poljske do Bzura—Rawke—Pilice in Nide. Na severozapadnem Poljskem so neprestani ruski ofenzivni poizkusi dovajali sedaj do večjih, sedaj do manjših bojev, ki so se odigravali deloma na ruskem, deloma na poljskem obmejnem ozemlju, dokler ni Hindenburg 8. februarja izvedel svojega velikopoteznega sunka ter v zimski bitki uničil 10. rusko armado, pregnal sovražnika končnoveljavno iz vzhodne Prusije in zasedel precej velik obmejni pas severne Poljske. Kljub številnim skoraj vsakdanjim bojem je ostal potem položaj tu kakor v zapadni Poljski na splošno neizpremenjen, dokler se tudi v teh delih kraljevine Poljske niso začele uveljavljati posledice za rusko armado katastrofalne majske ofenzive.

S tem se začenja četrta in zadnja doba na poti do osvojitve kraljevine Poljske, ki je pravzaprav le nadaljevanje tretje dobe. Kot prva posledica majske ofenzive v zapadni Galiciji se javi umaknitev ruske fronte ob Nidi v drugem tednu maja 1915. Sredi junija so začele avstroogrške čete prodirati v ozemlje lublinske gubernije, čemur je sledilo ponovno umikanje ruske fronte v južnem delu zapadne Poljske do Pilice. Zamošč, Krasnik in drugi kraji južne in zapadne Poljske se zopet osvoje. Začetkom nove Hindenburgove ofenzive dne 14. julija se začno Rusi na celi poljski fronti polagoma pomikati nazaj. Ob Visli se umikajo v trdnjavsko območje Ivangoroda in Varšave. Prvega so zasedle zavezniške čete 4. avgusta, Varšavo pa 5. avgusta, dočim so čete generala Woyrscha že 31. julija prekoračile Vislo severno od Ivanogroda. Med tem so bili Rusi na severo-

zapadnem Poljskem potisnjeni čez Narev; 23. julija sta bili osvojeni trdnjavi Rožan in Pultusk in Narev prekoračen. 7. avgusta padeta Serock in Zegrze. V noči od 17. na 18. se juriša in vzame Kovno, 19. Novogeorgijevsk. Med tem so armade prekoračile tudi spodnji tek Buga, kakor tudi Vislo na njenem celem srednjem teku ter se po zavzetju Ljublina dne 30. in Cholma dne 31. julija v brzih marših tudi z juga bližajo Brestu Litovskemu, ki pade 25. avgusta. S tem je bila izvzemši delov gubernije Suvalki, cela Poljska v rokah zaveznikov. Po padcu Kovna se je pa tudi tu začelo nepretrgano napredovanje nemške fronte, ki je po ruski izpraznitvi Olite in Osovjeca in po osvojitvi Grodna v prvih dneh septembra tudi tu dosegla meje Poljske, Njemen in ga prekoračila. S tem je bila osvojitve Poljske po zavezniških armadab dovršena.

Ruski napad ob Strypi odbit. — Napredovanje v Volhiniji in Litvi. — Novi Hindenburgovi uspehi. — 5200 Rusov ujetih. — Zračni napad v zalivu Rige.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. septembra. Uradno razglasajo:

Položaj v vzhodni Galiciji je neizpremenjen. Sovražnik je napadel danes zjutraj našo bojno črto ob Strypi, a je bil odbit. Tudi v Volhiniji so dovedli Rusi nova ojačenja in so pričeli na številnih mestih napadati. Medtem ko trajajo pri Novem Aleksinjecu še boji, je bil sovražnik pri Dubnu ob odseku Stubielskega poldrva z velikimi izgubami. Naše bojne sile, ki se bore v Litvi, so med zasledovanjem sovražnika prekoračile južno od Slonima nižino Grivda.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 14. septembra. Veliki glavni stan:

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Hindenburga.

Na bojni črti med Dvino in Viljo (severozahodno od Vilne) prodiramo med boji dalje. Ujeli smo 5200 Rusov in zalepili 1 top, 17 municijskih voz, 13 strojnih pušk in veliko prtljaje. Tudi vzhodno od

Olite napreduje naš napad. V loku Njemena severovzhodno od Grodna smo zasledovaje došli do polpota v Lido. Dalje južno od tam se bližamo odseku Ščare. Na kolodvor v Lidi smo ponoči metali bombe.

Vojna skupina generalfeldmaršala princa Leopolda Bavorskega.

Zasledovanje proti Ščari se nadaljuje. Sovražni zadnji oddelki so bili vrženi.

Vojna skupina generalfeldmaršala pl. Mackensen.

Tudi tu sovražnik ni mogel zadržati zasledovanja. Nekaj sto Rusov smo ujeli.

Jugovzhodno bojišče. Položaj pri nemških četah je neizpremenjen.

Najvišje vojno vodstvo.

NEMŠKI ZRAČNI NAPAD NA RUSKE LADJE V RIŠKEM ZALIVU.

Berlin, 14. sept. (Kor. u.) Wolffov urad poroča:

Nemška povodna letala so napadla 12. septembra ruske pomorske sile v zalivu Riga in med Rigo ter izlivom Dvina.

LISTEK.

Kako je v Trstu?

Trst, 9. sept. 1915.

Danes sem prišel v Trst čez Kras. Na Opčinah me je ustavila straža in je zahtevala potrebne potne listine. Ko sem to pokazal, sem stopil po široki cesti nizdol proti Trstu. Oj, krasna Adria, kako si lepa! Človek si mane oči ob pogledu raz opčinskega hriba na bleščeče se morje in na mesto Trst. In to krasno Adrijo z še lepšim mestom Trstom hoče nesramni Lah podjarmiti in nam je ukrasti. Veličasten je pogled na mesto raz opčinskega obeliska. A že tu se opazi, da Trst je zgubil svojo živahnost. Luka prazna, dima skoraj nič, piskanja tudi ne. Opčinska zobna železnica je tudi odpovedala. Visoka trava je že zrastle po železniškem tiru.

Medpotoma sem srečal več Kraševk, ki so obložene z blagom polagoma korakale po hribu navzgor in tavnale o veliki druginji, ki je nastala v Trstu in po Krasu vsled prokl Italijana, ki je Avstriji napovedal vojsko. Ni lepo od žensk, da preklinjajo, a te Kraševke so nesramnega Italijana tako psovale, da me je bilo kar groza. Ker sem imel s seboj dva konja,

voz in voznika Poljaka iz Ivovske okolice, ki ni še nikoli videl morja in parnikov, sem imel mnogo opravila z odgovarjanjem na razna njegova vprašanja. Ko je mož zagledal veličastno bleščeče se morje z mestom Trst, se je odkril in se prekrižal rekoč: »O Bože, Bože!«

Stara opčinska cesta ni več prikladna za vozarenje s konji. Strmine so prehude, posebno za šibkejše konje, kakoršne sem imel jaz (imel sem dva mala »Gajta«-konja).

Po polurni vožnji smo dospeli na trg vojašnice. Oj, Trst, kje si pustil tvojo živahnost. Ljudi malo na trgu, električnega tramvaja ni, pač pa vlečejo tramvajske vozove stari mršavi konji. Pa saj nimajo koza voziti. Sliši se pa govoriti po ulicah malo italijanski. Bolj se skoraj sliši slovensko in nemško. Tržaških gigrlov ni videti. — Nekaj bolj živahno lice kaže tržaški »Corso«. Tu so trgovine večinoma odprte. Kruha in olja pa ni dobiti. Kruh se dobi le z listki. Sicer pa kruh ni prav drag. Stopil sem v znano restavracijo blizu velike pošte. Naročil sem gulaž, dva kosčka kruha in vrček piva. Račun je znašal 1 K 4 v. Tako torej stane gulaž 60 v., vrček piva 32 v., dva kosčka belega kruha pa 12 vin. Za sedanje izredne razmere še ni drago! Raznih kričavih plakatov ni več vi-

deti po tržaških vogalih. V oči pa padejo trojezični plakati tržaškega mestnega upraviteljstva. Torej tudi slovensčina je konečno prišla v veljavo na tržaškem magistratu. Prav je in pravilno! Vsakemu svoje! Da bi le tako tudi v bodoče ostalo.

Stopimo na obzorje morja. Vse tiho in mirno. Vrata neizmernih magacinov so zaprta. V prosti luki ni najmanjšega življenja. Vse počiva in čaka, čaka . . .

Policaji s puškami korakajo po ulicah in motrijo vsakega pasanta. Na glavnem trgu pred namestniško palačo tudi ni nič bolj živahno. Stotine miz pred tremi laškimi kavarnami na glavnem trgu stoje prazne. Gostov manjka. Kam so šli?

Zanimalo me je videti tudi pozorišče zastrupljevalca tržaškega laškega meščanstva: »Piccšola«. Ogledal sem si jo in si mislil svoje. Sicer pa kroži med poštenim italijanskim meščanstvom govorica, da so poslopje »Piccolovega« uredništva zažgali sami uredniki, ker da so bili v uredništvu zelo kompromistični spisi in drugi veleizdajalski dokumenti, ki bi spravili na svetlo marsikaj, kar je bilo doslej še prikrito. Eno je pa gotovo: »Piccola« ni več, in tržaške irredentovske klike tudi ne.

Opravilo sem imel na glavni pošti, na magistratu, pri »Assicurazione generali«, na namestništvu in še v par

drugih uradih. Povsod sem govoril le slovenski. Sedaj razumejo v Trstu naš jezik bolj kakor pred vojsko z Italijo. Na celem zelenjadnem in sadnem trgu se govori le naš jezik. E pur si muove!

S Poljakom voznikom sem se podal na usidrani parnik in mu razkazoval to in ono. Čudil se je Poljak in ni mogel razumeti, kako da se ne potopi tako težka ladja. Navzoča sva bila tudi, ko je nek mali parnik odplul ob 2. uri popoldne. »Joj, joj« je govoril Poljak, ko se je parnik začel gibati in se vedno bolj oddaljeval od obrežja dokler nama je izginil izpred oči.

Drugič še kaj. —ič.

„Svega po malo“ iz vojne.

(Napisal vojni kurat J. Hafner.)

Bil sem priča zanimivemu vojnemu dogodku. Pijonirji me prepeljejo čez reko. Na levem bregu ogledujem dele ruskega mostu, ki so ga nad nami gori razbili in zažgali naši topovi, tu pa so te tvorbe iz praznih pločevinastih sodov za spirit in tramov ujeli naši, da ne bi porušile našega mostu. Toda most nam je že razbila na sredi ruska granata. Ko to ogledujem, nastane nenadoma vrvenje med pijonirji, ki so čepeli v jamah, izdolbenih v breg. Straža je zapazila novo nevarnost za se cele dele mostu. Že je hitela v čolnu tja, kjer

Eno letalo je opazilo pred izlivom neko sovražno vodilno letalo in ga je uspešno obmetavalo z bombami. Opazil se je ogenj.

Neko drugo letalo je napadlo z bombami nek rušilec in ga je zadelo.

Tretje letalo je zapazilo v zalivu Anensberger vodilno letalo in ga je dvakrat zadelo.

Četrto letalo, ki se je moralo pri Zerebu boriti z dvema ruskimi letali, se je približalo nekemu rušilcu in ga je enkrat zadelo.

Peto letalo je naletelo na dva sovražna U čolna pred Vindavo in je vrglo na nja dve bombi. Uspeha ni bilo mogoče doznati.

Zadnje letalo je šestkrat zadelo ladjedelnico torpedovk za rusko mornarico v Mühlgrabnu, pri izlivu Dvine in na Hellingenu. Ladjedelnica je pričela goreti.

Neko letalo je srečalo v zalivu Riga neko rusko jadnico, katero je potopilo, ko je bilo moštvo prej rešeno.

Načelnik admiralnega štaba.

× × ×

RUSKO URADNO POROČILO.

Petrograd, 12. septembra. Včerajšnje uradno poročilo:

Sovražnik »Zeppelin« je dne 10. septembra plul nad Baltijskim Portom in je vrgel nekaj bomb. Naša vodna letala so metala bombe na nemške ladje v pristanišču Vindave. (Rusi so brez uspeha obstreljevali majhno nemško križarko. Op. ur.) Okoli Rige in Friedrichstadta ni nobenih resnih bojov. Okoli Jakobovega smo dne 10. septembra zvečer zavrnili celo vrsto nemških napadov. V okolici Dvinskega je naša artiljerija pri postaji Pona-munek spravila na tla nemško letalo, ki je metalo bombe na lazaretni vlak.

Med Sveto in Vilijo je sovražnik 10. septembra z znatnimi silami začel odločno ofenzivo v okolici vzhodno od Wilkomierza. Sovražnik napreduje na cesti v Dvinsk in na sosednjih cestah in napada posebno južno od te ceste s pomočjo težkih poljskih in trdnjavskih topov. Istočasno napredujejo znatne sovražne sile v okolici vzhodno od Wilkomierza proti Swientsany. Med Vilijo in Njemenom se naše postojanke niso izpremenile. Močan artiljerijski ogenj ob spodnjem teku Zeretzanke.

Vzhodno od Grodna so Nemci od dne 10. septembra dopoldne podvzeli trdovratne napade na fronto Ozery—Skidel. Več teh napadov smo zavrnili z bajonetom. Skidel je večkrat prehajal iz roke v roko, proti večeru pa je po sijajnem jurišu naših bataljonov vendar ostal v naših rokah. Naša konjenica je vneto zasledovala sovražnika, pehota pa je pregnala sovražnika iz jarkov južno od Skidla. Trdovraten boj se je bil na fronti južno od Njemen a ob reki Zelwianki v bližini Pieski in Zelwe. Pri Pieski je naša artiljerija popolnoma razbila eno sovražno baterijo, nakar smo za lahkoto ustavili nekaj sovražnih napadov. Pri Zelvi smo 10. septembra odbili več sovražnih napadov kljub rabi dušičnih plinov. Obdržali smo svoje postojanke na desnem bregu Zelwianke, katerega smo do čistega očistili od sovražnikov.

V smeri proti Rožanu je sovražnik na državni cesti v Slonim trikrat poizkušal z napadom, pa kljub krepki artiljerijski pripravi ni uspel. V okolici Rowna so se naše čete 10. septembra umaknile pred sovražnikom, ki je prodiral proti Derazuru. V smeri na Kremenec so Avstrijci zo-

pet začeli napadati na obeh bregovih zgornjega teka Gorona v bližini gališke meje. Istočasno smo z uspehom zadržali sovražnika na desnem bregu kljub strupenim granatam. V okolici Tarnopola smo dne 10. septembra zgodaj zjutraj prodirali in zlomili trdovraten odpor sovražnika. Kakor povejo ujetniki, je ravnokar postavljeni 6. lovski bataljon popolnoma uničen. Ker se sovražnik ni mogel upirati, je zbežal in dobili smo dne 10. septembra 39 častnikov, 2500 mož in 16 strojnih pušk. Sovražnik se je umaknil v smeri na Dnjestr. Tudi južno od Tarnopola se vršijo trdovratni boji. Tam smo odbili celo vrsto besnih napadov. Ob spodnjem teku Sereta se je naše prodiranje kljub silovitemu ognju sovražnika razvilo uspešno v okolici trga Tensk in ob izlivu Sereta. Sovražnika smo pregnali iz Tlaska in ujeli 13 častnikov in 800 mož.

Od Črnega morja poročajo o sovražnih podmorskih čolnih na krimski obali. Poslali smo torpedovke in vodna letala na zasledovanje.

Nemci in Avstrijci skušajo s skakanjem iz ene na drugo stran udariti z odločilnim udarcem.

MED SERETOM IN STRYPO.

Vojni poročevalec lista »Lokalanzeiger« poroča: Javno, brez vsakega olepšavanja poroča avstrijsko uradno poročilo, da so se avstrijske čete južno od Tarnopola umaknile na višine vzhodno od Strype. Pogled na našo fronto, ki se vleče od pripjatskega močvirja čez trdnjavski trikot do kota, ki ga tvori Seret, odnosno do Besarabske meje, zadošča, da umemo pomen tega umikanja. Če je sovražniku iz lahko umljivih političnih razlogov veliko lažje na tem, da prestavi svoje severne, posebno v trdnjavskem trikotu mnogo potrebnejše čete, na to strateško mnogo manj važno točko, pa naše vojno vodstvo nima vzroka, da bi v trenutku največje napetosti premaknilo svoje čete, ki se severno od tu zelo uspešno bore, edinole za to, da se prepreči nekrvavo umikanje na razmeroma majhnem odseku.

RUSKA OJAČENJA V BESARABIJI.

Carih. Ko so odposlali prvo rusko armado, ki je bila pod generalom Eschemburgom pripravljena, da odrine na Dardanele, na San, so sredi julija pripravili drugi izkrcevalni zbor 9 do 11 divizij, a tudi te čete so zdaj odposlali v obrambo Besarabije na zahod. Poveljuje jim general Rennenkampf.

UGODNI BOJI V VOLHINIJI.

Kolin, 14. septembra. »Kölnische Zeitung« izvaja, da se položaj v Galiciji jasni. Popolnoma se je izjalovil glavni smoter sovražnika, ki je nameraval prodreti in tako vplivati na dogodke v Volhiniji, kar se pa ni posrečilo, ker se boji v Volhiniji prej ko slej ugodno razvijajo.

ZAKAJ SE ZAVLAČUJE OBLEGANJE RIGE.

Berlin. »Deutsche Tageszeitung« poroča: Pozornost povzroča, ker Nemci, da si stoje že dolgo pred Rigo, mesta ne oblegajo in ga še niso zavzeli. Rigo varujejo močvirja na zahodu in na jugu. V mesto vodi le mitavska deželna cesta, ki pa ni primerna za nastop večje bojne sile. Rigo je mogoče oblegati le na zahodu in se mora za to prekorati reka Dvin, kar pa ni lahko, ker je reka široka in deroča tako, da podira mostove. Pri Rigi je zbral general Ruski tudi močno armado, ker, če pade Riga, je odprta Nemcem pot v Petrograd. Manjši nemški oddelki so prekora-

čili nedavno Dvino in čakajo še ojačenj, nakar prično oblegati Rigo.

VESTI IZ BIALYSTOKA.

Varšava, 13. septembra. Iz Bialystoka se poroča: Mesto je ob vojnih dogodkih razmeroma le malo trpelo. Nemške čete so prišle v Bialystok 2. septembra. Pred svojim odhodom so Rusi izdali povelje, da morajo vsi moški od 17. do 45. leta zapustiti mesto, toda vsled nepričakovano hitrega odhoda povelja niso mogli izvesti. Samo stroje so odpeljali iz večine tovarn, kjer pa tega niso mogli, so pa stroje pokvarili. Rusi so zažgali državna poslopja, kolodvor, razstrelili mostove in uničili električne in vodovodne naprave. V mestu se je osnovala meščanska straža (Poljaki in judje), ki vzdržuje v mestu red.

RUSKI NAČRTI.

Iz Stockholma poročajo iz vojaških krogov, da so ruske glavne sile zbrane okoli Vilne in v južni Galiciji. Rusko vrhovno vodstvo se baje nahaja na nekem železniškem križišču med Vilno in Minsk, kjer tudi pripravljajo glavni sunek, da razbremenijo ogroženo postojanko ob Dvini; poizkus gališke ofenzive pa naj vpliva na Rumunijo.

Ruski vojaški strokovnjak Michaelowski piše v »Ruskem Slowu«: Vojni minister je izjavil, da bo Rusija šele spomladi popolnoma pripravljena začela z ofenzivo. Sedaj bo imela na razpolago najmanj dva milijona mož, ki so se vežbali 6 mesecev. Mobilizacija industrije bo izvršila svojo nalogo, Rusija pa lahko računa tudi na tujo pomoč, vsaj od strani Japonske, ki je postavila državnega podtajnika Oshima na čelo izdelovanja streliva. Kakor se da videti, se tudi Francija in Angleška pripravljata za odločilno spomladansko ofenzivo.

»Temps« prinaša razgovor z generalom Ruskim, ki upa, da Nemci ne bodo mogli vzeti Petrograda, ker se boljša ruski vojaški položaj vsled dovoza streliva, pušk in svežih čet. Pa tudi sicer je prostor med sedanjo fronto in Petrogradom zelo težaven za pohod. Rusija zopet lahko diha in bo po končani zimski vojni prihodnjo pomlad lahko začela z novo armado.

GENERAL RUSKI O POLOŽAJU NA BOJIŠČU.

Berlin. »Tageblatt« poroča iz Rotterdama: Poročevalec »Tempa« v glavnem stanu generala Ruskega je objavil vsebino sledečega razgovora z generalom. Ruski je izjavil, da je Nemcem nemogoče zavzeti Petrograd, ker je dovoz artiljerije, municije, pušk in novih čet polagoma izboljšen. Neglede na to je dežela med sedanjo bojno črto in Petrogradom za pohod Nemcev zelo težavna. Rusija se zdaj lahko zopet odahne in prične po končani zimi vojsko z novo armado spomladi.

STALNI VOJNI SVET V RUSKEM GLAVNEM STANU.

Stockholm. Car Nikolaj je ustanovil v glavnem stanu stalni vojni svet, ki mu pripadajo praktično izkušeni generali in že v pokojeni visoki častniki, ki so se bili odlikovali v vojski z Japanci.

VPOKLIC RUSKE DRŽAVNE BRAMBE.

Kodanj. Car je podpisal ukaz, s katerim se pozove pod orožje doslužena državna bramba drugega poziva. Vpoklicanci morajo odpotovati v treh dneh.

× × ×

je plaval ruski nestvor proti mostu. Vrgla je vrv in izkušala odgnati velikanski, plitvo napravljen težek čoln skozi odprtino v mostu; a bila je preslaba. Poveljnik zakriči in že frečta proti mostu dva druga čolna z močnejšo posadko na pomoč. Že potisnejo do zadnje vrste pilotov napadalni čoln in se upirajo vanj, da ga poženo skozi predrtino, kar zahrešči pod silnim pritiskom čolna-razdiralca in stebrišče vode in valovi odneso s čolnom vred nov kos mostu. Par mož se prekucne v vodo, a jih tovariši hitro potegnajo iz deročih valov, iz podirajočega se mostu skakaje beže drugi pionirji, na vse to in na nas gledalce pa poškrbijo par šrapnelov. Končna škoda je bila malenkostna. Eno okno mostu se je podrlo in trije pionirji so bili mokri. Ujeli pa so ruski čoln. Čudno! Kar na tem mestu delajo Rusi preglavic naši Rusom. In tako se ponavljajo take slike povsod, kjer je sovražnik od vodi. Sicer pa lahko verjamete, da ob teh vodah, ki so široke in precej narastle (rado dežuje zadnji čas), ni prav varno. Kdor mora čez vodo nazaj, je ali mrtev ali pa ujet. Hvala Bogu, izkušajo zdaj to Rusi v teh preklicanih Dnjestrskih zanjkah.

Ker nas je Bog ustvaril kot Slovence — in ni se nam treba sramovati tega zdaj, ko preživamo kri za dom in cesarja — radi posebno o naših kaj slišimo. Zato tudi jaz ne smem zamolčati, kar vidim in slišim tukaj o slovenskih oddelkih.

Dvakrat so me povabili častniki mari-borskega dragonskega polka pokopavat padle dragonce. Obakrat so tovariši padlih priredili tako vzoren, pristrčno žaloben pogreb, kakor ga v vojni nisem še videl in ne bi pričakoval. Tudi grobovi padlih, na vsakem pokopališču pokopanih, so nepri-merno lepši kakor najboljši civilni grobovi. Ne le sveže cvetlice, okusno sestavljene črte iz kosov topniških izstrelkov, tu in tam celo lepa kamnita plošča z vdolbenim napisom, pri pogrebu navzoči mnogi častniki, oddelek tovarišev iz bojne črte, pristrčni poslovljni govor poveljnika, ginljivo zapeta nagrobna kvarteta (danes na ponosnih konjih še jutri v hladnem grobu že), pri kosilu pa enoglasna hvala dragoncev (povečini Slovencev iz Kranjske, Štajerske in Koroške) od strani njihovih predstojnikov, skoro samih višjih plemenitajšev. Torej: slovenski dragonarji delajo narodu čast in služijo cesarju junaško in zvesto na bojnem polju, dasi se vojskujejo večinoma le peš.

Pred kratkim smo čuli, kako so se odlikovali polki 27, 47, 87 (Štajerci), ki so pregnali nasprotnika iz njegovih zadnjih gnezd tostran Dnjestra. Tudi o slovenskem vojaštvu teh polkov mi je silno pohvalno pripovedoval višji častnik čine, ki so njim v čast, celemu narodu pa v ponos. Če bi bilo mogoče, bi s svojim vrlim zadržanjem in z mnogimi uspehi svojemu narodu pripomogli do velikega ugleda in boljše bodočnosti. Ker pa pri takih malen-

kostih ne odločuje prelita kri v zvestobi do smrti, ampak dolg jezik in velika številka, se o tem ne more dosti govoriti. Sicer pa nam zadostuje in smo potolaženi, če nam vsaj tu, v očigled dejstvom, ta dejstva prizna človek, ki ni naše gore list. Obetani, kakor jih rad dela Tisza Romanom, nam ni treba, ker jih ne zaslužimo. Pri 17. pp., kjer so zbrani Janezi iz Kranjske dežele skupaj v eno procesijo, ki roma vedno na najnevarnejše točke in povsod naredi, kar se od nje pričakuje, je priznana večina Slovencev, četudi je tam veliko Nemcev. Kaj delajo in kako ti delajo, to se bere večkrat v »Slovencu« in to se da uganiti iz pisem bivšega polkovnika Stillfrieda, ki so prišla pred kratkim v javnost. Tudi o »zimarjih« s Koroškega, kjer je zdaj skoro polovica Slovencev, se berejo imenitne stvari. Kamor jih postavijo, tam stoje, in kamor jih pošljejo, tja pridejo. Prehod tega polka pred enim mesecem čez Dnjester je švicarski ataše, ki je bil cel čas navzoč, imenoval največji junaški čin, kar jih je v letošnji vojni opazil. O teh sem marsikaj videl in iz prvega vira mnogo slišal, o drugih bodo in so že govorili drugi. Vsi skupaj pa, kar je slovenskih oddelkov, se obnašajo v vojni tako, da se mora priznati: ta majhni narod zasluži, da živi in da dostojno živi in raste, ker je to v življenjskem interesu naše države.

VISOKI RUSKI DOSTOJANSTVENIKI IN URADNIKI NA ZATOŽNI KLOPL.

Stockholm. Ruski brambni svet je sklenil v tajni seji, naj se toži veliko visokih ruskih vojaških dostojanstvenikov in uradnikov, ker so zelo kršili dolžnosti. Imena objavijo šele, ko dovolji car, da jih sme zasledovati sodišče.

DUMA BO ZAKLJUČENA.

Stockholm, 14. septembra. Čuje se, da za mesto ruskega ministrskega predsednika vnovič kandidira poslanec stranke kadetov Lwow. »Rječ« poroča, da nacionalisti in člani desnice razširjajo vest, da bodo seje dume še ta teden zaključene.

PARLAMENTARNA VLADA?

Berlin, 14. septembra. »Lokalanzeiger« poroča: Ko bo imenovan novi ministrski predsednik, bodo vsi dosedanji ministri, izvzemši Polivana, Barka in Sablerja, odstopili in bo novi predsednik sestavil popolnoma novo ministristvo, s čemer bo ustvarjen precedenčni slučaj parlamentarne vlade.

POROČILA O ODSTAVLJENEM VELIKEM KNEZU NIKOLAJU NIKOLAJEVIČU.

Stockholm. Iz Petrograda se poročajo: Car je obiskal v glavnem stanu veliko knežinjo Anastazijo, ženo velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. Velika knežinja je prosila carja, naj poveri velikemu knezu kako boljše mesto kakor v Kavkazu. Car je baje odklonil to željo, ker so dogodki na Kavkazu resni v notranjepolitičnem in v vojaškem oziru nasproti Turčiji in je to ozemlje tako važno, da se ne more dobiti boljšeja voditelja na Kavkazu, kakor je veliki knez.

× × ×

KONFERENCE POLJSKIH VODITELJEV V VARŠAVI.

V Varšavi se zastopniki poljskega vrhovnega narodnega odbora posvetujejo s tamošnjimi političnimi krogi. V dosedanjih pogajanjih se je doseglo, da so zmerne stranke v kraljestvu Poljskem pripravljene ustanoviti narodni svet, ki naj deluje skupno z dunajskim vrhovnim narodnim odborom. Dunajski odposlanci ostanejo v Varšavi, dokler ne bodo ta pogajanja končana.

Jezikovne naredbe v od nas zasedenih krajih Poljske.

C. kr. korespondenčni urad naznaja:

Uradni jezik c. in kr. avstroogrskih poveljstev — vključno dodeljenih jim državnih civilnih organov — v zasedenih okrajih Poljske je službeni jezik c. in kr. vojske.

V občevanju s poljskimi strankami se je posluževati poljskega jezika.

Javni razglasi se izdajajo v obeh jezikih.

Občinam in občinskim sodiščem se prepušča, da določijo poljski ali nemški jezik kot svoj uradni jezik, kakor tudi obseg rabe drugega jezika.

Ustmene ali pismene vloge v poljskem ali nemškem jeziku se morajo reševati brez razlike.

Iste ugodnosti, ki so podeljene poljskemu jeziku, se dajo pri ureditvi uprave v ukrajinskih pokrajinah tudi ukrajinskemu jeziku. Skrbelo se bo, da se bo tudi v ukrajinskimi strankami občevalo v njihovem jeziku in da bodo mogli prebivalci ukrajin. občin pred c. in kr. poveljstvi in oblastmi vsak čas v svojem jeziku zahtevati in najti svojo pravico. S tem se dovoljuje tudi raba cirilskih pismenk, ki se je v čisto poljskih krajih obenem z rabo ruskega jezika izključila.

Dopisovanje z našimi vojnimi ujetniki in ruska дума.

Naši vojni ujetniki po cele mesece ne dobijo ali ne morejo odposlati pisem. Naša vlada in tudi »Rdeči križ« sta že večkrat nastopila, pa brez pravega uspeha. Sedaj poroča »Ruskoe Slowo«, da je tudi nek dumin odsek zagrabil to zadevo. List poroča: »Vojaška cenzura. Pri posvetovanju o poštni cenzuri je bil sprejet dostavek, da morajo cenzorji dopisnice v ruskem jeziku cenzurirati tekom enega tedna, odprta pisma in vse dopise v neruskem jeziku pa tekom enega meseca. Važnost te izpremembe se razvidi iz tega, ker je vsled nemarnosti vojaških cenzorjev in pa ker ni bil določen noben rok za cenzuro, ostalo na milijone ovojev, med njimi na tisoče pisem ruskih vojnih ujetnikov v tujini in odgovori nanje neprečitanih in se zato niso odposlala. Nemci so že zdavnaj postali pozorni na to in razlagali so si to z Rusom lastno nekulturo. Tudi nemški ujetniki v Nemčiji ne dobijo pisem po cele mesece. Miljkunec je izjavil, da Nemčija že grozi, da bo vrnila milo za drago. Na vsak način je treba odpraviti ta narodni škandal. Komisija je nato sprejela zgorajšnje roke.«

Poraz Italijanov pri Plaveh.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 14. septembra. Uradno poročilo:

Po brezuspešnih italijanskih napadih v zadnjih dneh je nastopil včeraj v večjih bojih pri Bovcu in pri Tolminu odmor. Pri Plaveh je pregan napad z ognjem naše artiljerije sovražnika na več kilometrov široki bojni črti. Bežeči Italijani so imeli velike izgube. Ob tirolski bojni črti so bili odbiti napadalni poizkusi slabših sovražnih oddelkov na naše postojanke pri obmejnem mostu v dolini Popenna (južno od Schluderbacha) in v ozemlju Tonale. V splošnem je na južnozahodni bojni črti mirno.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Nadvojvoda Evgen in armadni poveljnik Dankl častna doktorja inomoškega vseučilišča.

Inomost, 15. septembra. Tukajšnji listi poročajo, da je vseučilišče v Inomostu imenovalo za častna doktorja modroslovja nadvojvodo Evgena in armadnega poveljnika Dankla.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 12. septembra. Včerajšnje uradno poročilo:

Iz okolice Re di Castello v dolini Camonica in iz Tirana Superio v dolini Ledro poročajo o malih uspehih naših poizvedovalnih čet. Odkrili smo z ognjem in razgnali sovražne oddelke, ki so se razdeljeni v voje, ponoči približali žičnim oviram na Monte Marogna na visoki planoti Arsiero. Druge sovražne sile, ki so na zahodnem pobočju Monte Piano (dolina Rienza) poizkušali zažgati gozd, smo odbili. Uspešne spopade smo imeli tudi na prelazu Sentinella (zgornja dolina Sexten) in v dolini Visolende (Piano).

V odseku pri Tolminu se je našemu oddelku vsled naglega krepkega napada posrečilo vzeti del sovražnih jarkov na griču Sv. Marije. Ker pa je sovražnik streljal nanje s topovi in jih obmetaval z dušičnimi bombami in gorečo tekočino so se umaknili v naše bližnje jarke.

Lažnjiva laška poročila.

Dunaj, 14. septembra. Iz vojnega tiskovnega stana: Italijansko uradno poročilo z dne 9. septembra poroča: »V kotlu pri Bovcu je prisilila naša artiljerija sovražno kolono, ki nas je od Predila sem skušala ustaviti, da se je umaknila, neka druga kolona, ki je hotela priti od Kärhütte severovzhodno od predilskega prelaza proti Predilu, je bila poražena in razkropljena.«

Kar se tiče poročila o prvi koloni, je popolnoma izmišljeno. O drugi koloni je objavljena grda neresnica. Dne 7. septembra je imel nek bataljon vaje v dolini potoka Manhart in je opazoval med tem, ko je korakal proti Predilu okoli 1 in pol km od sebe več oblakov, povzročeni od razpršenih šrapnelov v znatni višini. Pozneje se je videlo še nekaj takih oblakov nad Predilom in južno od tam. Mogoče je pač, da so bili šrapneli namenjeni bataljonu. Niso pa dosegli niti okolice korakajočega bataljona, kaj se, da bi ga »porazili in razkropili.«

Z bojne črte ob Soči.

Vojni poročevalci poročajo 13. t. m. iz stana poveljstva armade ob Soči. Ozemlje Krna pokriva gosta megla in sneg. Boj zato tu počiva, izvzemši slabotnega ognja topov. Na ostali bojni črti je postal artiljerijski boj ljutejši. Na Dobrodobski planoti so bile osobito živahno obstreljevani vrh sv. Mihaela, sv. Martin in gora Kosič. Naša artiljerija uspešno nadaljuje boj proti sovražnim delom podzemskih jarkov in je zažgala gozd La Rocca. Nek krepk sovražen sunek v prostoru Vermiljan — gora Kosič je bil odbit z ognjem metalcev min, ki je bil sovražnika popolnoma presenetil. Italijanski letalci zadnje dni zopet živahno delujejo.

Boji ob Soči.

Dunaj. Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: Na Krnu in zahodno od Tolmina deluje laška artiljerija z vsemi kalibri — brez uspeha. Tudi na naše postojanke na Mrzlem vrhu strelja od časa do časa sovražna artiljerija. Enako stoji tudi dobrodobska planota v hudem artiljerijskem ognju, ki se je danes naperil na prostor za fronto, kjer skušajo Italijani najti naše tabore in rezerve. Imeli niso nobenega uspeha. Nasprotno pa je naša artiljerija z veliko srečo učinkovala na sovražne postojanke pri Polazzu. Nekatere naše baterije so vzele na piko sovražne prevozne parnike pri tržiški ladjedelnici in zadele v polno. Nekemu našemu letalcu se je posrečilo, da je z uspehom metal bombe na laško letališče pri San Giovanni di Manzano, ki se nahaja na pol poti od Gorice v Videm. Napravil je znatno škodo. Sovražni aeroplani so se včeraj pojavili nad

železniško progo v dolini Bače in metal bombe, ne da bi napravili kaj škode.

Dalmatinci pri Podgori.

Po zadnjih vesteh Lahi nič več ne naskakujejo Podgore, marveč so se poskrili v izdolbene okope. Podgoro branijo Dalmatinci. V Gorici so našli veliko množino šampanjca, katerega so pripravili neki iredentovci, da ga popijejo — kadar osvoje Lahi Gorico. Dotičniki so pa pred vojsko z Italijo usli čez mejo. Najdeni šampanjec je bil poslan Dalmatincem v Podgoro. Kaj se hoče, iredentovci so mislili tako, Bog je pa odločil drugače.

Gora Vrsič.

Dunaj, 15. septembra. (Kor. ur.) Iz vojnega časnikarskega stana se poroča: Nekateri časopisi so opozarjali, da se na zemljevidu ne najde gora Vrsič, ki so jo bili minuli teden Italijani večkrat napadali.

Glede na te opazke se pripominjamo se nahaja gora Vrsič, za katero so se bojevali, v ozemlju ob Soči južnovzhodno od Bovca med vrhovoma Javorček in Krn, ki sta zabeležena na vseh dobrih zemljevidih in da je Vrsič tisti vrh, ki je zaznamovan s trigonometrom 1897.

Napad na naše letalo pri Vidmu.

Dunaj, 15. septembra. (Kor. u.) Iz vojnega časnikarskega stana poročajo:

Tri laška bojna letala so pri Vidmu napadla neko avstrijsko letalo; laški obrambni topovi so nanj 600krat ustrelili, a letalo se je vrnilo nepoškodovano, medtem ko je padlo neko sovražno letalo, ki ga je najbrže zadel strel našega letalca.

Gardsko jezero v vojski.

Riva. Nenaseljena, zapuščena ali izpraznjena, vse je zaprto. Samo v bližini vojašnice Rocca je hotel odprt. Med Densenzanom — na drugi strani laškega brega 15 km dolgega Gardskega jezera — in Rivo je bil v mirnem času živahen promet. Pred vojsko je bil promet na Gardskem jezeru večinoma v laških rokah. Sedaj so pretvorili te osebne parnike v bojne ladje. Laška »bojna moč« na Gardskem jezeru obstoji iz sledečih »enot«: 1. Iz 12 osebnih parnikov, ki so spremenjeni v bojne ladje in so celo oboroženi s topovi. 2. Iz treh ali štirih topniških čolnov. Ti so majhni oklopni motorni čolni s topovi manjšega kalibra. V miru so služili za straženje obrežja. Od teh ladij ni sedaj kljub vojski ne duha ne sluha. 12 osebnih parnikov ima prostora za 800 in 1200 mož. Seveda Lahi bi radi uporabljali te ladje, ako bi ne bile vladajoče višine v naših rokah. Najbolj pogostni so zračni napadi. Italijani obstreljujejo z Monte Altissimo naše delavske oddelke, ali brez uspeha. Lahi so prišli samo do hotela v Malcesino, naprej ne morejo. Ta hotel tvori sedaj mejo na vzhodu. Na zahodu pa se nahajajo Lahi za utrdbami pri Limone in Tremosine.

Laški prestolonaslednik na fronti.

Genf, 14. septembra. Iz Rima poročajo, da se laški prestolonaslednik vozi z avtomobilom ob fronti. Prestolonaslednik Humbert je star 11 let.

Vojvoda Avarna pri kralju.

Genf, 14. septembra. Bivši laški poslanik na Dunaju, vojvoda Avarna, se je včeraj delj časa razgovarjal s kraljem in Cadorno. O namenu razgovora ni nič znane.

Cadorna — bolan?

Lugano. Milanski »Unione« piše z odobrenjem cenzure, da Cadornovo zdravje nekaj časa sem ni najboljšje. Švicarski listi sodijo, da se pripravlja s tem poročilom laško javnost previdno na možnost, da se izpremeni poveljstvo laške armade.

Tudi Bissolati postane minister.

Lugano. »Idea Nazionale« poroča iz Rima: V merodajnih krogih se trdi, da postane tudi Bissolati minister.

Puccini — Annunzio.

Berlin. »Daily Express« poroča: Znani italijanski skladatelj Giacomo Puccini je obiskal bojno črto in se je sestel tudi z Annunzijem. Dogovorila sta se, da spiše Annunzio besedilo opere o vojski, ki jo uglasbi Puccini.

Koliko stane Lahe vojska.

Rim. »Nuovo Antologia« opozarja, da ker se izda vsak mesec 500 milijonov lir za vojsko, bo znašal državni dolg koncem leta šest tisoč milijonov, od katerih sta dozdej pokriti le dve milijardi.

V Italiji primanjkuje premoga.

Rim. (K. u.) »Avanti« izvaja: V minuli polovici leta so vpeljali v Italijo 1,250.000 ton manj premoga kakor pa lansko leto.

Rim proti Cetinju.

Lugano, 14. septembra. Laška vlada razširja po časopisju vesti o trajnem tihotapstvu za Avstrijo iz severne Albanije. Ta nova obtožba, ki je naperjena proti Črnigori, kaže napeto razmerje med Rimom in Cetinjem.

Italija noče proti Turčiji.

Rim, 12. sept. »Tribuna« pravi, da vojna s Turčijo v narodu ne najde odmeva in zato nosi vso odgovornost samo vlada, katera more vojno napoved le tedaj opravičiti, če je dobila zagotovljene velike koristi, velike dobičke in znatne kompenzacije.

Ne vemo, ali je Italiji res usojeno, da njene vojne vzbujajo največ smeš-

Iz Gorice.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Gorica, 10. septembra 1915.

Živahnjeje se postalo zadnje dni v Gorici. Več družin se je zopet vrnilo v mesto. Sicer ni svetovati, da se vrnejo še ostali begunci; kajti sovražnik se ni umaknil iz obližja mesta in lahko vsak čas napade mesto in napravi mnogo škode. Torej ne prenačati se! Počakajmo še nekaj časa! Sicer bi moralo biti sram Italijana stati vedno na enem mestu tri in pol meseca! Naši pobežli iredentariji so prorokovali, ko so Gorico zapustili, da se slovesno vrnejo v mesto po 14 dnevih z godbo na čelu. Minuli so že trije in pol meseca, a zvokov italijanske godbe še ni čuti v Gorici, in tudi naši neodrešeni iredentariji še vedno čakajo onstran črnožolnih stebrov povratka v še neodrešeno Gorico. Najbrž bodo tudi še čakali in čakali in poleg čakanja ne bodo še niti dočakali. Znamenja tako kažejo.

Pred menoj leži značilna italijanska dopisnica. Na vrhu stoji napis: »Il valore delle bandiere«. (Po slovensko: Vrednost zastav.) Pod tem naslovom na levi strani je naslikana italijanska polkovna zastava s tem besedilom: »Dano di 50.000 lire a quel soldato italiano, che conquistera una bandiera austro-ungarica (si atende ancora)«. (Po slovensko: Dar 50.000 lir tistemu italijanskemu vojaku, ki ugrabi eno avstro-ogrsko zastavo. Se še pričakuje.) — Na levi strani dopisnice pa je naslikana avstro-ogrsko zastava s tem le besedilom: »10.000 Cor. Il barone Klumetsky esborso Cor. 10.000 ad un valorosa soldato croato che conquisto una bandiera italiana.« (Po slovensko: 10.000 K. Baron Klumetsky je izplačal nekemu hrabremu hrvaškemu vojaku 10.000 K, ker je ugrabil eno italijansko zastavo.) — Kakor je iz tega razvidno, so naši vojaki boljši, kakor italijanski, kajti onih 50.000 lir za ugrabljenje prve avstro-ogrške zastave ni še izplačanih, pač pa je baron Klumetsky že izplačal obljubljenih 10.000 K nekemu hrabremu hrvaškemu vojaku, ki je ugrabil prvo italijansko polkovno zastavo. Pripoveduje se celo, da je ta vrl hrvaški vojak ugrabil zastavo in zastavonošo in oboje prinesel v naš tabor. To pa zato, ker se je italijanski zastavonoša branil na vse kriplice izročiti samo zastavo. Ker se italijanski vojak torej ni hotel ločiti od svoje zastave, ga je hrvaški junak zgrabil okoli pasu in tako prinesel njega in zastavo k našim četam.

Kaj pa bližnji Ločnik? Tam so deloma italijanski vojaki. Ločnik je bil nekdanj slovenska občina. Goriškim in tržaškim iredentarijem se je polagoma posrečilo, da so potom zloglasne »Legge Nazionale« to našo občino poitalijančili. Vzgojili so mnogo poturic in iredentarijev, in zdí se, da je več teh Avstriji nevarnih ptičev ostalo doma in da so vohunili za Italijane. Ločnik je bil gnezdece najhujših izdajalcev naše domovine. Zato je popolnoma prav, da so se neki dan žrela naših topov obrnila na Ločnik, ki je bil hkratu v plamenu.

V št. Andražu je sovražnik napravil mnogo škode. Te dni sem obiskal Sovodnje, ki stoji južno od Gorice, pod hribom Sv. Mihaela. Cerkev je poškodovana, cerkvena streha se je udrla. Poškodovana je tudi krasna slika sv. Martina, cerkvenega patrona. Svečniki, mašna obleka, cvetlice z oltarjev leže na kupu razvalin. Sovodnjenci so večinoma zapustili svoje domove, a še nekaj jih je doma.

Letina v okolici je letos dobra, a ljudi manjka. Ljudje, ki prebivajo v Solkanu, v št. Andražu, Sovodnjah, Mirnu, Vrtojbi, št. Petru itd. podnevi ne morejo na polje. Zato opravljajo poljska dela — seveda kolikor je mogoče — ponoči.

Kruh in moka se sedaj dobiva v Gorici, seveda ne v veliki meri. A boljše je pa še, kakor je bilo pred enim mesecem. Upajmo, da se ves položaj tekom enega meseca izpremeni. —ič.

Cesarjev dan pri 97. pešpolku.

(Izvirno poročilo »Slovenca«.)

Doživeli smo za vojne čase prav veličastne dneve. — Z otročjo udanostjo se je udeležil naš polk svečanosti. ka-

nih veselosti. Turčiji napove vojno, krvavo vojno, pa noče v vojno in ostane doma. (Op. ur.)

Italijanom Dardanele ne diše.

Dunaj. Kljub napovedim, da se udeleži Italija boja za Dardanele sodijo laški politični krogi, da če bi Lahi pričeli s Turčijo vojsko, kar je zelo dvomljivo, ne bi odrinili na Dardanele, marveč na Clajet Adano.

Vezuv zopet bljuva.

Milan, 15. septembra. (K. u.) »Secolo« poroča iz Neaplja: Vezuv, ki bljuva že 4 dni velike množine dima in pepela, je bruhal zadnje dni tudi lavo in izgleda, kakor da ga obdaja ognjen venec.

tero smo priredili na čast našega presvitlega cesarja, ob njegovi 85 letnici. Bilo je to tik za fronto ob tiho valovečem Dnjestru.

Mili zvoki polkovne godbe, katera je na predvečer udarjala naše milodoneče narodne pesmi, so nas popolnoma prevzeli. Da, pozabili smo na vse — na vojno.

Slavolok ob cesarjevem kipu, delo našega vrlega nadporočnika Mulačka, je dalo celi svečanosti prav praznično podobo.

Slovesna služba božja z izbranim govorom našega vojnega kurata g. Golca ostane vsem v neizbrisljivem spominu.

Službi božji je sledil navduševalen govor našega skrbnega polkovnika g. Gherija. Po trikratnem samo slovenskem »Živio«-klicu na našega častitljivega vladarja, je g. polkovnik slovesno pripel na prsa junakov, razna odlikovanja.

Dne 26. avgusta smo se zopet z izbranim duhom posvetili spominom prve velikanske bitke pri Krasnem. Malokdo od istih je stal v naših vrstah, da, skoro ni jih več — a vendar kak preobrat ob ti obletnici —

Da, s ponosom bodo zrli potomci na junaštva prednikov ter očetov iz največje vojne svetovne zgodovine.

Tem dnevom brezskrbja in počitka so pa sledili vroči dnevi bojnega meteža.

S 1. septembrom se je vnela ena najljubših bitk, kar jih je preстал naš polk. —

Še vedno razsaja bojni metež, da pravcati boj na nož, z vsemi krutimi pripomočki moderne vojne, a vendar zre vsakdo nevstrašno bodočnosti v obraz . . .

Gibanje na Balkanu.

POLOŽAJ V RUMUNJI SE KMALU ZJASNI.

Genf, 13. septembra. Zasebno se poroča iz Bukarešte: Več rumunskih poslancev je vprašalo ministrskega predsednika Bratianu, koliko je resnice na govoricah, da je rumunska vlada o priliki Cruppijevega obiska sklenila s sporazumom dalekosežne dogovore, ne da bi bila prej vprašala parlament. Bratianu je izjavil, da bo ugodil pozivu.

CRUPPI GRE ZOPET NA BALKAN.

»Echo de Bulgarije« poroča, da se bivši francoski zunanji minister Cruppi poda vdrugič preko Aten v Niš, odkjer v spremstvu Pasića in ruskega poslanika odpotuje v Kragujevac k prestolonasledniku Aleksandru. Naročeno mu je pridobiti Srbijo za dalekosežne koncesije Bolgariji, kajti dosedanje so nezadostne.

RUMUNIJA NI HOTELA SPORAZUMA Z BOLGARIJO.

Berlin, 14. septembra. »Lokalanzeiger« poroča iz Sofije: Ministrski predsednik Radoslavov se je izrazil o razmerju Bolgarije do Rumunije sledeče: »Rumunska vlada dolži bolgarski kabinet, da ni nikdar poskušal sporazumeti se z Rumunijo. To ni res. Nekega dne sem prosil rumunskega poslanika, da pride k meni in ga povabil, naj se v svrhu bolgarsko-rumunskega sporazuma prične pogajati. Rumunski poslanik pa je to odbil s pripombo, da za to od svoje vlade nima nobenih navodil. Jasno je, da Rumunija ni hotela sporazuma.«

BOLGARIJA IN RUMUNIJA.

Sofija. Tukajšnji rumunski poslanik se je v soboto več časa razgovarjal z ministrskim predsednikom Radoslavovom. Pričakujejo, da se prično pogajati o prepustitvi Dobrudže Bolgariji.

Bukarešt. Bolgarska poslanika v Bukareštu in v Atenah sta vprašala rumunsko in grško vlado, kaj da pomenja zbiranje rumunskih in grških čet ob bolgarski meji.

× × ×

Dobrudža tvori južnovzhodni del Rumunije na desnem bregu Donave. Prebivalci so večinoma Bolgari. —

TAJNI DOGOVOR MED RUSIJO IN SRBIJO.

Sofija, 12. septembra. »Kambana« priobčuje po zanesljivih informacijah vest, da je Rusija v nekem tajnem dogovoru obljubila Srbiji njeno sedanjo zemljo, a obenem tudi Solun, kakor tudi še nekatere dele današnjega bolgarskega ozemlja. To je bilo baje sklenjeno, ko je štirispornost zahteval od Srbije, da odstopi nekatere dele svojega ozemlja. Ruska vlada je v tem tajnem dogovoru pomirila Srbijo s tem, da ji je rekla, da bodo njene obljube o odstopitvi svojega ozemlja ostale po vojski le obljube.

GRŠKA ZA SRBIJO.

»Times« javlja: Po vesteh grških listov je grška vlada Srbiji sporočila, da se bo uprla odstopu Gevgelija in Dojrana. Na vsak način pa zahteva Grška, da ostane Bitolj v grškosrbskem mejnem ozemlju.

ENTENTA UPA NA NOVO BALKANSKO ZVEZO.

»Agence Havas« javlja iz Rima: V poučenih krogih so mnenja, da Srbija, Rumunija in celo Grška načeloma soglašajo z obnovitvijo balkanske zveze. Pogajanja imajo za predmet samo še medsebojne koncesije. Stališče Bolgarske pa je še vedno skrivnostno in ni jasno, kam meri njena politika. Po sodbi turinske »Stampa« pa se da to jasno spoznati iz dejstva, da je ves trud za sporazum med Srbijo in Bolgarijo zaman.

Iz Berlina poročajo, da tamošnji tuji diplomati rimsko vest o novi balkanski zvezi smatrajo za napačno.

BOLGARIJA JIH SKRBI.

»Berliner Tageblatt« poroča: Laško časopisje pravi, da so sofijske vesti nevesele. Ententa naj hitro nastopi, da prepreči nemške intrige. Ententa nudi Bolgariji čisto varne garancije za pridobitve v Makedoniji in na črti Enos-Midia, zakar naj Bolgarija napade Turčijo. Pa ta vlada neč dosti slišati o teh predlogih in zato se še vedno boje, da bo udarila po Srbiji. Ententa mora biti pripravljena na vse mogoče od strani Bolgarije. Sofijski krogi smatrajo turško-bolgarsko pogodbo sicer za sklenjeno, pa pogodba nima posebnega pomena.

BOLGARSKI NAPADI NA SRBIJO IN GRŠKO.

Kolin, 14. septembra. »Secolo« piše, da pripisujejo nekemu članku v bolgarskem vladnem glasilu »Narodni Prava«, ki ostro napada Srbijo in Grško veliko važnost. Bolgarska vlada, se glasi v članku, je pripravljena narodne ideale za vsako ceno uresničiti.

NOVA ENTENTINA BANKA V SOFIJI.

Sofija, 14. septembra. Tu se je ustanovila angleško-francoska banka s 40 milijoni frankov kapitala. Ravnatelj je Genadijev. Ta banka namerava nakupiti vse cerealijske za štirispornost.

POROČILA O ESAD PAŠI.

Rim. (K. u.) »Giornale d'Italia« poroča iz Skadra: Esad paša, ki razpolaga s topovi in s strojnimi puškami, se pripravljala, da zasede Miridicio in se je že boril z Miriditi, ki jih namerava popolnoma potlačiti. Esad paša je vzel Črnogorcem tudi Leš, kjer je postavil za guvernerja svojega pristaša Malik beja. Zdi se, da namerava Esad paša pregnati Črnogorce iz Albanije in da hoče sam vladati Albanijo.

V DRAČU USMRTILI 35 USTAŠEV.

Berolin. S Krfa se poroča: V Draču so usmrtili 35 ustašev. Na prošnjo svoje žene je pomilostil Esad paša ostalih 60 na smrt obsojenih ustašev.

NAŠ CARIGRAJSKI VELEPOSILNIK ODPOTOVAL NA KRATEK DOPUST.

Carigrad, 15. septembra. (Kor. ur.) Avstrijski veleposilnik obmejni grof Pallavicini je odpotoval včeraj zjutraj na kratek dopust treh ali štirih tednov. Nadomeščal ga bo prvi veleposilniški svetnik grof Trauttmansdorff.

NAPAD NA VALIJA V ODRINU.

Bukarešt. Iz Carigrada se poroča: V soboto se je peljal v avtomobilu odrinski vali Hadi Adil bej s svojim sinom iz Carigrada nazaj v Odrin. Neznani možje so streljali med potjo na avtomobil in so nato zbežali. Hadi Adil bej je bil ranjen, njegov sin in šofer sta mrtva. Avtomobil je drugi šofer obrnil in se z veliko brzino peljal nazaj v Carigrad. Ne ve se še, če je šlo za političen ali za roparski napad.

Boji na zahodu.**Nemško uradno poročilo.**

Berlin, 14. septembra. Wolff poroča iz velikega glavnega stana:

Med deloma zelo živahnim delovanjem artiljerije je minul dan sicer brez bistvenih dogodkov. Slaboten francoski supek proti zavrti pri Satigneul (severozahodno od Rheimsa) je bil odbit. V Trier, Mörchingen, Chateau Salins in Donau-Eschingen so metali sovražni metalci bom-

be. Pri Donau Eschingenu je bil nek osebni vlak obstreljevan z ognjem iz strojnih pušk. Ubityh ali ranjenih je bilo nekaj oseb. Med brodomjem, ki je priplulo nad Trier, je bilo eno letalo pri Lommeringenu (južnozahodno od Fentscha) sestreljeno.

Vrhovno vojno vodstvo.

Francoski strah pred nemško jesensko ofenzivo.

V »Petit Journalu« razpravlja prejšnji francoski zunanji minister Pichon z veliko skrbjo nemške načrte. Pričakuje za jesen strašno preizkušnjo francoske odporne sile, kajti Nemčija ve prav dobro, da se da zares odločilne in k miru vodeče uspehe doseči le na zapadni fronti, zato se morajo Francozi in Angleži v bližnji bodočnosti pripraviti na obupen naskok. Nemčija nima več dosti časa, kajti nova zimska vojna je za Nemčijo še groznejša kakor za druge, ker zmanjkuje ji vojakov in na nevtralnost Balkancev tudi ne more večno računati. Zato mora Nemčija že to jesen iskati odločitve.

Nova francoska armada.

Pariz, 12. septembra. (Kor. ur.) »Petit Parisien« poroča: Poslanec Pierremasse predloži zbornici zakonski načrt o rekrutiranju armade domačinov in o njeni organizaciji v kolonijah in v protektoratih. List sodi, da bo že spomladi štela armada 700.000 mož.

Rusi pričakujejo bodoči mesec odločilnega sunka francoske armade.

Genf. Poročevalec petrograjske brzojavne agencije na zahodnem bojišču poroča: Nemci drže nad vse močno utrjene postojanke. Podpira jih izborna artiljerija in izvrstne tehnične čete. Kljub temu se že danes lahko trdi, da so šteti dnevi Nemcev v Franciji (?). Velikanske priprave ženialnega francoskega vojnega vodstva za važen odločilen sunek so že skoraj popolnoma končane. Po tem poročilu se izvede bodoči mesec najvažnejši udarec v dose-danji vojski. Vojska se v glavnih potezah odloči najbrže že letos.

Spor med francoskimi in belgijskimi častniki.

Bazel, 14. septembra. Med francoskimi in belgijskimi častniki so po nekem obisku kralja Alberta na fronti nastala resna nesporazumljenja. Belgijski častniki zahtevajo, da se jih postavi pod lastno poveljstvo.

Francozi razočarani nad Italijo.

Genf. Poročevalec pariškega »Matina« piše: Poveljstvo italijanske armade se že, kar obžalujemo, pripravljala, da popusti prodiranje na Tirolskem in na Koroškem radi snega in mraza in namerava krepkejšo napadati na bojni črti ob Soči.

10.000 Azičev v francoskih vojaških delavnicah.

Bern, 14. septembra. Francoska vlada namerava do konca leta spraviti v vojaške delavnice 10.000 Azičev iz francoskih kolonij.

Požgane velike francoske tvornice letal.

Pariz. (Kor. ur.) V Voisinovih tvornicah za letala v Villancourt pri Parizu je izbruhnil v ponedeljek popoldne požar, ki se je hitro širil. Popolnoma je uničeno skladišče in več lop.

Velik gozdni požar na Francoskem.

Lyon, 12. septembra. Obširni gozdovi pri Avignonu so v dolžini 4 km v plamenih.

Angleške izgube.

London, 13. septembra. (Kor. ur.) Zadnji seznam izgub obsega imena 74 častnikov in 3572 mož.

Zračni napadi na Anglijo.

London. (K. u.) Reuter poroča: Angleško obrežje so 12. t. m. zopet obiskali sovražni zrakoplovi, ki so metali bombe. Ranjen ni bil nihče. Raztrganih je bilo nekaj brzojavnih žic.

London. (K. u.) Reuter poroča: Neke sovražno letalo se je pojavilo 12. t. m. opoldne nad obrežjem pri Kentu, kjer je vrglo nekaj bomb. Zelo je bila poškodovana neka hiša. Ranjene so bile štiri osebe. Letalo sta prepodili dve mornariški letali.

Na morju.**KOLIKO FRANCOSKIH LADIJ JE DOSTIJEJ POTOPLJENIH.**

Lyon, 14. septembra. (Kor. ur.) »Ma Depeche« poroča iz Pariza, da je bilo dosti vsled vojnih dogodkov izgubljenih 29 francoskih ladij, med njimi 13 jadrnic, 13 parnikov in 3 ribiške ladje. Obseg teh ladij je znašal skupaj 68.977 ton.

POTOP PARNIKA »HESPERIAN«.

Berlin. Wolffov urad poroča z mero-dajne strani: Popolnoma izključeno je, da bi bil kak nemški podmorski čoln potopil parnik »Hesperian«, ker se tam, kjer je bil parnik potopljen, 4. septembra ni nahajal noben nemški podmorski čoln. Iz angle-

ških poročil se sklepa, da je potopila parnik kaka mina.

NORVEŠKA IN NEMČIJA.

Christianija, 15. septembra. (K. u.) Parnik »Bessheim« je bil po nekem nemškem podmorskem čolnu 2 in pol angleški milji od čeri Ballas ustavljen. Nekega angleškega podanika so odvedli na krov podmorskega čolna. Norveška vlada namerava pri nemški vladi protestirati.

Boj za Carigrad.**TURSKO POROČILO.**

Carigrad, 14. septembra. (Kor. urad.) »Agence telegraphique Milli« poroča: Glavni stan javlja:

Dardanelska fronta. V odseku Anaforta-Ariburnu so naše poizvedovalne kolone v noči od 12. na 13. septembra na več točkah nenadoma učinkovito napadle sovražne strelske jarke. 13. septembra je naša artiljerija z uspehom obstreljevala sovražna zbiranja in trenske kolone ter jih razpršila, prizadejavši jim izgub. Pri Ariburnu smo razdeljali sovražno artiljerijsko postojanko in dve dobro utrjeni opazovališči. Pri Seddil Bahru je sovražna artiljerija brez učinka pol ure obstreljevala naše strelske jarke v središču. Na drugih frontah nič važnega.

NOV VELIK NAPAD NA DARDANELE.

Atene, 12. septembra. Kakor poroča »Nea Ximera« se za prihodnje dni pripravljala nov velik naskok na Dardanele v zvezi z diplomatsko akcijo, ki naj potegne tudi Grško v boj proti Carigradu. Na Gallipoliju so sedaj trije angleški in francoski zbori s 180.000 možmi. Pred kratkim so se izkrcale nove angleške čete v zalivu Suola, kjer upajo Angleži, da bodo vzeli turške postojanke. Kakor poroča list, je ententa Grški za sodelovanje ponudila izredno ugodne kompenzacije. »Embros« poroča iz Mitilen, da imajo sedaj pred Dardanelami vrhovno vodstvo samo Francozi.

IZGUBE AVSTRALSKIH ČET.

Genf, 14. septembra. Listi poročajo, da vsebuje zadnji izkaz izgub na Dardanelah prvič zelo velike izgube tudi pri avstralskih četah. Tretji in četrti bataljon Avstralcev sta pustila polovico svojega moštva v turških rokah.

Goremikin pri carju. — Ruska vlada se najbrže preosnuje.

Kodanj, 14. septembra. (Kor. urad.) »Belingske Tidende« poroča iz Petrograda Goremikin je odpotoval v glavni stan, da poroča carju o zahtevah duminega bloka, in mu javi uspeh dogovorov med kabinetom in blokom. Sodi se, da v kratkem sledi demisija Goremikina in več njegovih ministrskih kolegov, in da bo nova vlada poizkušala delati z blokom, ne da bi dovolila vse njegove zahteve, da bi se konservativni elementi v deželi preveč ne vznemirili.

Razna poročila.**DVA KITAJSKA VISOKA DOSTOJANSTVENIKA POSTALA KATOLIČANA.**

Budimpešta. »Az Est« poroča po »Osservatore Romano«: Kitajski zunanji minister Lusong-Liang in predsednik odseka za kodifikacijo ustavnih držav Me-liang sta pristopila v katoliško cerkev.

SLAVNI BUDIMPEŠTANSKI ZDRAVNIK IZGINIL.

Budimpešta, 15. septembra. (K. u.) Pred nekaterimi dnevi je izginil vodilni glavni zdravnik budimpeštanske Pasteurjeve bolnišnice dr. Koloman Oskar Balogh brez vsake sledi. Dr. Balogh, ki je vodil skoraj deset let zavod, je zadnje čase večkrat tožil o nervoznosti, ker je preveč delal. Dr. Balogh je 44 let star in neoženjen. Njegovi svojci sodijo, da je odpotoval na odpočitek, ali pa da je morebiti ponesrečil.

GENERAL VILLE UMORJEN.

Mehika, 14. septembra. General Ville je bil umorjen.

Dnevne novice.

+ Odlikovanja. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil stotnik I./93. pp. Rudolf Caucig pl. Krasnodol. Duhovniški zaslužni križec 2. vrste na belo-rdečem traku je dobil vojni kurat v rez. Franc Novak, poljska bolnišnica številka 5/3. Najvišje pohvalno priznanje so dobili: major v rez. Viktor pl. Schusch-nigg pri 4. armad. etap. poveljstvu; stotnik 17. pp. Rudolf Klein; poročnik 13. sap. b. Adolf Košak; poročnik 87. pp. Franc Stumfohl; nadporočnik 7. polj. top. p. Fr. Pils in Emil Černe, pri div. mun. parku št. 22. Srebrni zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje je dobil ognjčar 11. polj. top. p. Avgust Pintar. Zlato hra-

brostno svetinjo so dobili: desetnik 17. pp. Birbič Josip, praporščak Tittinger Bruno in stražmojster Pleil Josip, oba pri 5. drag. p. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste so dobili: kadeta Raschke Robert in šuške Henrik, narednik Primesnik Matija in poddesetnik Pirker Ivan, vsi štirje pri 7. pp.; praporščak Kornherr Josip, narednika Lipovž in Zonta Franc, četovodji Bratovič Jurij in Čuk Karel, desetnika Košir Alfred in Martinčič Ivan, poddesetnik Logar Filip in infanterist Alessio Peter, vseh devet pri 97. pp.; desetnika Hafner Anton in Warter Josip, dragonca Puff Alojzij in Vengust Franc, vsi štirje pri 5. drag. p. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: četovodje Gregorat Anton, Meze Anton in Tuta Ivan, desetnika Marzola Franc in Razem Franc, poddesetnik Černe Pavel, infanterista Gomizel Leopold in Pretner Franc, vseh osem pri 97. pp.; stražmojster Strauß Matija, titularni stražmojster Kudernatsch Franc, četovodji Brenko Franc in Morizzi Ivan, desetnika Mlekuš Josip in Weissenbach Simon, patr. vodje Offner Franc, Strongegger Anton in Sauritz Ivan, dragonci Aleš Jernej, Ferlež Martin, Fras Rudolf, Guček Ivan, Hafner Rajmund, Ogrinc Matija in Voglar Ivan, vseh 16 pri 5. drag. p.; četovodja Šunta Jakob, predmojstra Ogrizek Albin in Černič Rupert, vsi trije pri 3. polj. havb. p.; desetnik, tit. narednik Bratuš Vinko, pionirji Klemenčič Anton, Meše Josip, Puher Vinko in Uhl Karel, vsi pri 3. pion. bat. Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: predmojster Furlan Libberij, vojni predmojstri Čebon Franc, Kralj Peter, Petek Jakob, Rakovac Peter, Repenšek Franc, Rojko Jakob, Slemenik Viktor in Vičič Franc, topničar Rojac Andrej, vsi pri 8. polj. top. p. Poveljstvo jugozapadne fronte je podelilo srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste rez. naredniku kadetaspirantu 87. pp. Matiji Zdravec. Bronasto hrabrostno svetinjo pa lovcem Ignacu Jarem, Ivanu Kočevar, Francu Naglič in Miroslavu Prinčič, vsi štirje pri 7. lov. bat.

+ Zopet eden. Po zasebnem poročilu je padel 4. t. m. v silovitih bojih ob Dnjestrucand. iur. praporščak Rupnik Pavel, starešina slov. kat. akad. društva »Zarja« v Gradcu. Dobil je strel v glavo in bil takoj mrtev. Pokojnik je bil vnet organizator Orla, član predsedstva Z. O. — Svetila mu lepša zarja!

+ Skrbite za pravilne legitimacije! Vsi, ki prihajate v Ljubljano, preskrbite se pred odhodom doma s pravilnimi legitimacijami. Kdor pride iz drugega okraja v Ljubljano, mora imeti modro legitimacijo, vzorec B. Bele legitimacije veljajo le za oni okraj, v katerem dotičnik stanuje. V Ljubljani veljajo bele legitimacije izjemoma poleg Ljubljane tudi za celo ljubljansko okolico.

+ Slovenskih knjig, zlasti molitvenikov za vojake na bojiščih, po bolnišnicah in v ujetništvu še vedno manjka. Dunajska centrala za razposiljanje knjig vojakom toži, da nemških knjig z največjim naporom ne more dobiti v zadostnem številu. Pošiljati hoče knjige — v prvi vrsti molitvenike — tudi našim vojakom v ujetništvu. Pomislimo, kako so ti reveži, odtrgani od doma, brez duhovnika in brez pridige, potrebni dobre knjige v domačem jeziku. To je njih edini učitelj, tolažnik in prijatelj. Dr. Pečjakovega molitvenika se ne more dati toliko zastoj, da bi se vsem potrebam zadostilo. Zbirajte torej še in še vsepovsod dobre knjige, zlasti molitvenike in pošiljajte jih Katoliški Bukvarni v Ljubljani, ki jih odposilja dalje dunajski centrali! Tudi vsakojake druge knjige so dobre, da jih bukvarna potem zamenja z molitveniki. Ista dunajska centrala pa rada tudi postreže naspotno z nemškimi knjigami, ako jih želijo nemški ranjenci v Ljubljani ali sploh na Slovenskem. In nemških ranjencev je v Ljubljani in po drugih naših krajih mnogo. Kdor jim želi postreči z nemškimi knjigami, naj se obrne naravnost na Dunaj: Centrale für Soldatenlectüre, Wien, IX-4, Centrausgasse.

+ Kriza v »Poljskem klubu«. Iz dobro poučenih krogov se poroča, da je povzročilo govorice o odstopu načelnika poljskega kluba dr. Bilinskega dejstvo, da gotovi krogi delajo težkoče delu, ki hoče obnoviti porušeno in opustošeno Galicijo. Poljski krogi so mnenja, da se bo dalo preprečiti izbruh odprte krize, ki bi v teh resnih časih zelo škodovala poljskemu narodu.

— Goluchowski — načelnik poljskega kluba. Za naslednika Bilinskega bo baje izvoljen za načelnika poljskega kluba v avstrijskem državnem zboru bivši zunanji minister grof Agenov Goluchowski.

+ Maksimalne cene za živino. Na pritisk konsumentov in mesarjev je štajerski cesarski namestnik grof Clary določil za mesto Gradec maksimalne cene za živino, in sicer: za vole 1 K 20 h in za krave 1 K za kilogram žive teže. Posledica tega je bila, da je ostal Gradec brez mesa; razen 10 ničvrednih živinčet ni prišlo nič na graški trg. Vsled tega je grof Clary svojo naredbo umaknil. — Na Koroškem je določila vlada, da prevzame vsa živinska

kupčijo v novčevalnica za živino, in sicer za vojaštvo in za civilno prebivalstvo z izključitvijo prekupcev, oziraje se na potrebe producentov in konsumentov. Deželna vlada koroška je nakup živine od hiše do hiše prepovedala. Ta prepoved ne velja samo za mesarje, vkolikor kupujejo za potrebo svoje lastne obrti, in za nakupovalce vnovčevalnice, ki se izkažejo za legitimacijami. Koroška vnovčevalnica je nastavila nakupovalce, ki smejo nakupovati živino le od producentov, izključitvijo vsakega prekupca. Od kmeta se vzame samo taka živina, ki jo ima v lasti in oskrbi vsaj šest tednov. Določile so se na Koroškem sledeče cene: Prvorstni voli do 2 K 40 h, drugovrstni 2 K 10 h do 2 K 30 h, telice 1 K 90 h do 2 K 15 h, krave in biki 1 K 80 h do 2 K 5 h. Od 1. septembra so se znižale cene za 10 K pri 100 kg žive teže. Pred tehtanjem živali ne smejo skozi 12 ur ne jesti ne piti. Toliko plačuje tudi vojaštvo. Prekoračenje cen se kaznuje. — Na Hrvaškem maksimalne cene za živino niso vpeljane.

Politična konceptna služba. Deželni predsednik je pozval c. kr. deželnega vladnega tajnika Leona viteza pl. Grasselija in c. kr. deželnovladnega konceptnega praktikanta Emila Schotta, oba pri glavarstvu v Kranju k deželni vladi v Ljubljano in je premestil c. kr. okrajnega komisarja dr. Petra Graszl od c. kr. okrajnega glavarstva v Ljubljani k okrajnem glavarstvu v Kranju.

Glavno glasilo poljske ljudske stranke, ki ga je izdajal poslanec Stapinski, je oblast ustavila.

Smrt za domovino. Iz Nasove na štajerskem se nam piše: Te dni nas je pretresla žalostna novica, došla iz italijanskega bojišča, da je častno padel za cesarja in domovino eden najboljših mož naše vasi, mladi posestnik Karl Tiber. Žena in otroci se ne morejo utolažiti, vsi, ki smo ga poznali, ne moremo verjeti. Bil je izborni gospodar, veren, ponižen, delaven, skrben oče svoji rodbini. Žalujoči ženi, otrokom in starišem naše iskreno sožalje.

Idrijčan umrl v Celovcu. V Celovcu je na neki želodčni bolezni umrl topničar Mat. Likar iz Idrije, star 30 let. Pogreb je bil danes.

Cene mesa v Nemčiji in v Angliji. Berolinski »Vorwärts« navaja cene mesa v Nemčiji in v Angliji. Funt govedine stane v Nemčiji 141 pfenigov, v Angliji pa 90 pfenigov, teletina je v Nemčiji po 147 pfenigov, v Angliji pa po 94 pfenigov, bravina (koštrunovo meso) v Nemčiji po 147, v Angliji po 89, svinjina v Nemčiji po 188, v Angliji pa po 84 pfenigov.

Gostilne in kavarne na Dunaju, ki so jih morali do zdaj zapirati ob 2., morajo od zdaj naprej zapirati ob 1. zjutraj. Predstave v kabareti in v podobnih lokalih kakor tudi sviranje godbenih avtomatov se mora končati ob 12. ponoči.

Klobuki se podraže. Cene klobukom so se zvišale za 10 do 20 odst.

Požar vsled strele. Strela je pri Lesičju zažgala gospodarsko poslopje posestnika Franca Žitnika iz Lamša. Poslopje je popolnoma zgorelo. Žitniku je povzročil požar 7000 kron škode, zavarovan je pa bil le za 600 kron.

Otrok je zgorel minuli teden. Franciški Penko v Parju pri Ilirski Bistrici. Žena je delala na travniku. Vzela je s seboj svojega 4 in polletnega sinčka Janeza. Otrok se je pa, ko je mati delala, neopažen vrnil domov, kjer je splezal po lestvi v skedenj, kjer je zažgal slamo. Ogenj se je tako hitro širil, da se deček ni mogel več rešiti in je zgorel. Škode ima Penkova 3850 K.

Smrtna kosa. V Varaždinu je umrl kanonik Juraj Kralj. — Umrl je v Pišecah Franc Lesinšek, vzoren petošolec semeniščan v Mariboru.

Kolera. C. kr. korespondenčni urad poroča: En slučaj azijske kolere so doglali v Mariboru.

Iz srbskega ujetništva pobegnili. Prejeli smo: Podpisani javljam tem potom svoji družini, sorodnikom in znancem, da sem srečno pobegnili iz srbskega ujetništva in da se sedaj nahajam pri 27. pešpolku, 5. stotnija, Frauenberg, P. Arding, Zg. Štajersko. Franc Birs, rojen na Brjah, Rihenberk pri Gorici, Primorsko.

Umrl je Ludvik Pavlič, posestnik in mlinar v Sp. Jezernici pri Beljaku.

Na ženitovanju g. Ivana Pavčiča iz Ljubljane se je nabralo dne 13. septembra 1915 v Dolskem 17 K 30 vin. za vdove padlih na bojnem polju.

Bolgarska armada danes.

Po pravici je smel reči nedavno bolgarski ministrski predsednik, da je bolgarska armada danes močnejša nego kdaj prej in popolnoma pripravljena na boj. Z oziranjem na prirastek, ki ga je dobila Bolgarija l. 1913., je novi bolgarski generalni štab napravil načrt za povečanje armade. Namesto dotičanj devetih se je določilo 10 divizijskih okrajev. Novoustanovljena

10. divizija imej svoj sedež v Traciji, štab je pa imel do spomladi l. 1914. ostati v Plovdivu. Obenem se je določilo število pehotnih polkov na 40, namesto dosedanjih 36, artiljerija se je imela pa pomnožiti za 1 polk. Ni dvomiti, da se je ta načrt tudi izvedel.

Vsaka divizija je imela doslej obsegi 4 pešpolke in 1 artiljerijski polk. V vojnem slučaju je predvsem določeno, da se postavi operacijska armada, sestavljena iz aktivne armade in njene rezerve. Rezerva aktivne armade sestaja za vsako divizijo iz rezervne brigade po 2 rezervna pešpolka, vsak polk ima po 4 bataljone, bataljon 4 stotnije, in končno 3 Kruppove baterije. V vojnem slučaju vstopijo rezervne brigade, ki jih sestavijo čete posameznega divizijskega področja, v divizijsko zvezo, tako da šteje operacijska armada vsega skupaj deset pehotnih divizij ali pravzaprav majhnih armadnih zborov po 3 brigade, 24 bataljona, 2 škadrona in 13 do 15 bterij, k čemur je pristihi še gorske baterije. Razen tega je na razpolago divizija kavalarije.

Bojno stanje posamezne divizije po 3 brigade je proračunano na 24.000 pušk, 24 strojnih pušk, 200 jezdecev, 72 poljskih topov, 4 poljske havbice in event. 8 do 12 gorskih topov. V začetku bi torej štela operacijska armada 240 tisoč pušk, 240 strojnih pušk, 8000 jezdecev, 720 poljskih topov, 40 poljskih havbic in primerno število gorskih topov. K temu pridejo še nadomestne moči, ki se računajo na približno 20 tisoč mož. Takoimenovana narod. bramba, ki šteje v vojni kakih 72 bataljonov s približno 50.000 možmi, je nekaj podobnega kakor naša črna vojska. S tem bi pa bojne sile Bolgarije najbrže še nikakor ne bile izčrpane. Tekom turško-bolgarske vojne je postavila Bolgarija tri nove divizije in pred izbruhom vojne s Srbijo so se ustanovile tri nadaljne divizije, tako da moremo pribiti dejstvo, da je dežela, ki šteje 3 in pol milijona prebivalcev postavila na bojišče 400.000 mož in da se je pri mobilizaciji oglasilo 100.000 mož več nego se je računalo.

Vsled prirastka ozemlja se je zvišalo število prebivalstva skoraj na 5 milijonov duš in se more torej računati, da bi mogla Bolgarija v slučaju vojne postaviti armado 500.000 mož.

K zadnjemu napadu Zeppelinov na London.

Amsterdam, 14. septembra. (Kor. urad.) Iz Anglije dospeli potniki pripovedujejo, da so dospeli Zeppelinovi v noči 12. septembra do Chistwicka, t. j. na sprajni jugozapad londonskega okraja. Povzročena škoda da je v nasprotju z angleškimi uradnimi poročili znatna.

Primorske novice.

Naši vojaki vse časti vredni. Vikar na Vojsčici, č. g. Karol Čigon, nam piše 10. avgusta: Tu je grozno pokanje, tako da se hiše zibljejo. Vse dela: topovi, strojne puške, možnarji, havbice, kamenje, pesti itd. Oddaljeni smo le 6 km. Vročina strašna, vode malo. Naši vojaki vse časti vredni.

Kritičen dan za Gorico, posebno pa za one, ki stanujejo okoli Travnika, je bila sobota, dne 11. t. m. Pozabili so bili namreč Goričani, da je še vojska in so hodili tako mirno in brezskrbno po ulici kot lansko leto ob tem času. A glej, okoli 10. ure dopoldne nenadoma prižvižga nekaj strašnega hitro nad mesto in strahovito razpoči nad cerkvijo sv. Ignacija. Prifrčala je druga in še tretja in tako naprej in niso nehale padati do poldne. Cerkev sv. Ignacija je predrti ravno nad orglami in glavnim oltarjem. Razbita je tudi srednja ura nad portalom, samo kazalca sta še ostala živa. Ravno tisti čas se je nahajal upravitelj g. Josip Jug v cerkvi in le dobri sreči se ima zahvaliti, da jo je srečno odnesel. Sicer pa se je bil tako prestrašil, ko je zabobnelo kakor na sodnji dan nad njim, da ne bo nikoli pozabil tistega strašnega trenutka. Padale so tudi na vojašnico in glavarstvo, a sicer niso tam napravile nobene druge škode, kot da je en šrapnel kuharju, ki ima kuhinjo na prostem prevrtil lonec, v katerem se je ravno kuhala močna juha. Izlila se je seveda vsa po dvorišču. Nekaj granat je padlo tudi na ribji in eksportni trg, kejr je podrtih nekaj lesenih zalog.

Arhitektova soproga Ana Pih je v četrtek, dne 9. t. m. nagloma umrla. V sredo je še obiskala soproga, ki leži težko bolan v bolnici usmiljenih bratov, a naslednji dan popoldne so jo našli mrtvo v stanovanju.

Gorica dobi krušne znamke. Mestni magistrat začne dne 15. t. m. izdajati krušne znamke. Vsaka oseba dobi na dan 250 g kruha; polente pa kolikor hoče. Vsakemu bo že določeno

pek, h kateremu bo moral hoditi kupovat. Tako bo odpravljeno ono pehanje in ruvanje pred pekarnami.

Odlikovan tržaški Slovenec. Major g. Avgust Skabar je bil odlikovan za junaško zadržanje pred sovražnikom z železnim križem 3. reda. Junaškemu rojaku srčno častitamo k visokemu in zaslužnemu odlikovanju.

C. kr. finančno ravnateljstvo za Primorsko je preneslo svoj sedež v Ljubljano v poslopje tukajšnjega c. kr. fin. ravnateljstva na Cesarja Jožefa trgu.

Il popolo se imenuje nov list, ki izhaja od 1. septembra naprej v Trstu. Ker se je začela proti listu že huda gonja, češ, da je »klerikalen«, uredništvo izjavlja v oklicih, nabitih na vogalih, da ni klerikalen, pač pa krščanski in protimasonski. — List se tiska v novi tiskarni »Sv. Bonifacija«. Želimo, da se posreči listu, razširiti med Tržačane pravi duh.

Izolacijska hiša v Rafutu. V svrhu izolacije osumljenih obolenja na koleri je najel mestni urad vilo nekega Neye v Rafutu. Tja spravljajo vse osebe, ki so prišle v dotiko z osebami, ki so obbolele na koleri.

V Gorici je obolel na legarju 26-letni Petean Jožef, stanujoč Via Vogel, dninar po poklicu. Da bi se bolezen ne razširila, so ga takoj odpeljali v bolnišnico.

Na koleri je obolel Karnevič Jožef iz Kronberka, star 66 let, kmet. V Gorici je stanoval v Via della Capella. Prepeljan je bil v mestno bolnico dne 9. septembra. Kolere osumljena Komel Franciška, 38 let stara žena Konrada Komel, stanujoča v Rafutu 61 je izolirana v mestni bolnici, odelek za kužne bolezni.

Ceno za petrolej v Trstu so znižali na 60 vin. liter za mesto in 64 vin. za deželo.

Izkaznice za kruh in moko v Trstu začno razdeljevati te dni. V to svrhu se razdeli Trst v 37 okrajev. Razdeljevanje izkaznic prevzemo brezplačno sposobne osebe.

Pokvarjena živila v Trstu. V prvih mesecih tekočega leta je bilo v Trstu zaplenjenih 26.936 kg pokvarjene moke in 1968 kg nevižnega kruha. V zadnjih tednih pa je oblast zaplenila naslednja pokvarjena živila: 600 kg salam, 1 vagon krompirja, 2000 kg polenovke in na stotine škatljic mesnih konzerv in mnogo sodov vina. Mleko so zaplenili meseca julija v 55 slučajih, poizkušeni so napravili 3200.

Iz Sovodenj. V pondeljek, 6. t. m. so odpeljali tukajšnjega vaščana Janeza Devetak, starega 24 let, v gorisko bolnišnico usmiljenih bratov, ker je zbolel na trebušnem tifusu.

Bate. Na trebušnem legarju je obolel 53 let stari Stanič Valentin. Odpeljali so ga takoj v oskrbo bolnišnice usmiljenih bratov v Gorico.

Gradišče pri Renčah. Pri v pretečenem tednu obolelem Janezu Sulič, ki je v starosti 33 let, so se pojavili sumljivi znaki tifusa in radi tega je bil na zdravnikovo naročilo prepeljan dne 8. septembra v opazovalnico bolnišnice usmiljenih bratov v Gorico.

Obsodbe radi navijanja cen. Iz Komna poročajo: Izvemo, da je bilo te dni nekaj komenskih trgovcev, gostilničarjev in gostilničark radi navijanja cen obsojenih na globe od 70 do 400 kron. Neki trgovec in krčmar je moral celo takoj v zapor, ker je na razpravi gospoda sodnika osebno žalil. Imena kaznjencev ne navajamo, ker ne gojimo nikake animoznosti. Te kazni so nekaj pomagale in cene so — nižje.

V Ajdovščini je sedaj precej živahno, ker je tam več uradov poleg stalnih; tako je tam sedež goriškega okrožnega sodišča, goriško okrajno glavarstvo ima tam del svojih uradov, finančna oblast, goriški okr. šolski svet, znani denarni zavod »Monte di pietà« ima v Ajdovščini svoje vodstvo.

Padel je na južnozpadnem bojišču v bojih za vrh sv. Mihaela Josip Klanjšček iz Števerjana v Brdih, četovodja, domačega primorskega polka.

Na severnem bojišču je padel goriški rojak Ivan Žnidaršič iz Skriljevega v zapadnih Brdih.

Nune uršulinke iz Gorice, katerim so napravile granate velikansko škodo, kakor smo že poročali, se nahajajo deloma v Požunu na Ogrskem, deloma na Kranjskem v Ljubljani in Škofji Loki.

»Lingua sconosciuta«. Nekatera pisma, ki so jih pisali begunci s Kobarškega svojcem, so bila zavrjena in pošiljatelj so jih dobili nazaj z opazko italijanskih cenzorjev: »lingua sconosciuta«. Ker druga slovenska pisma v Italiji in iz Italije gredo redno svojo pot in jih naslovniki dobijo brez ovir, je jasno, da je moral imeti ona pisma v rokah kak skrajno zagrizen cenzor ali pa je stal za njim kak »odrešenec« iz primorskih naših dežel in je izlil svoj srd na slovensčino z opazko »lingua sconosciuta«, in odleglo mu je, ker maščevanje je sladko.

Ali je kobarški župan Miklavič interniran ali ne? Nekateri sodijo, da kobarški župan g. Fran Miklavič ni interniran, marveč da živi v Kobaridu. Ali o županu

ni nikakega poročila, na pismih, ki prihajajo iz Kobarida, pa je podpisan večkrat županov brat Ivan Miklavič. Ta torej ni interniran, marveč se nahaja v Kobaridu. 50 let še ni star.

Iz ruskega ujetništva se je oglašil Jakob Vitez. Piše svojemu bratu v Gabrijah, pošta Štanjel na Krasu. — Oglasil se je tudi Ivan Volarič iz Idrskega pri Kobaridu št. 68. Josip Petejan se nahaja v mestecu Narovče; žena njegova živi v Zaloščah št. 320 pri Dornbergu. Vojni ujetnik v Rusiji, Krasni kut, je tudi Fran Pahor iz Brji na Krasu, pošta Komen; Pahorjev brat je ujetnik v Aziji. Ivan Lah iz Dornberga se nahaja v Rjazanu. Silvester Mavrič iz Goljevice pri Kanalu piše, da so ga Rusi ujeli.

Navtična šola na Lošinju Malem ostane letos zaprta.

Koliko italijanskih državljanov je bilo na Primorskem pred vojno. Glasom zadnjega štetja je bilo v Trstu, Goriški in Gradiščanski ter Istri vsega skupaj 66.528 inozemcev. Med njimi je bilo že takrat dobrih 60.000 italijanskih državljanov (regnikov), večinoma ljudi iz najrevnejših slojev, ki so imeli svoje družine v Italiji, ki niso zase potrošili skoro ničesar in so ves svoj zaslužek pošiljali domov. Glasom ljudskega štetja leta 1910. je bilo tujev (inozemskih državljanov) v Trstu 38.597, na Goriškem 10.828 (v Tržiču 5152, v Gradiški 2834, v Gorici 1304 itd.) ter v Istri 17.103 (v Pulju 6040, v Kopru 1341, v Rovinju 1015 itd.). Ob izbruhu vojne z Italije je bilo v Trstu menda 50 do 60 tisoč italijanskih državljanov.

Pogrešane družine s Primorskega.

Poizveduje se po sledečih osebah:

Od Arbeiterabt. No. 111, vojna pošta 602, iščejo sledeči svoje družine: Anton Pregelj, vas Novali, žup. Krmin, išče svojo ženo Terezijo s sedmimi otroci; Michael Gabrijelčič, Ložice, Anhovo, išče svojo ženo Rozo s sedmimi otroci; Josip Boltar, Gorenjpolje, Anhovo, išče svojo ženo s tremi otroci; Štefan Medvešek, Anhovo, išče ženo Lucijo s petimi otroci ter očeta in mater; Gašperut Anton, iz Loga št. 78, pošta Breginj, išče svojo družino, sestojajo iz žene Cecilija in treh otrok; Valentinčič Leopold, uslužben pri državni policiji v Ljubljani, povprašuje po svojem očetu Antonu, ki je bival pred izbruhom vojne z Italijo v Morskem pri Kanalu številka 14 in se je izgubil med begunci v Lipnici; Giglič Ana iz Števerjana št. 142 pri Gorici, išče dva sinova, Vincenca in Vladislava ter hčer Cecilijo z dvema otrokoma. Morebitna poročila naj se naslovijo na imenovan, ki stanuje sedaj v Kranju št. 70; Šterlinko Mihael, Landsturmbez.-Kom. No. 3, Graz, Leonhardstr. No. 116, poizveduje po svoji družini, ki je stanovala v Mariščni, Nekovo št. 44, občina Ajba na Kanalskem; Konrad Posch, korporal 47. pešpolka, Pionierabt., 1. Baon., Feldpost 73, išče svojo ženo Marijo Posch Tronkar; Valentin Špehonja iz Sedla pri Kobaridu št. 33 išče svojo družino, naslov: V. Š., pošta Hochfizen in Tirol.

Uradni izkazi izgub.

— Ujeti vojaki 17. pešpolka. Inf. Ahlin Anton, Ljubljana; inf. Anzelj Anton, Trebnje; poddesetnik Benedičič Jernej, Kranj; inf. Bervar Josip; narednik Bohinc Alojzij; inf. Bradeško Franc, Logatec; inf. Brinjovec Anton, Krško; inf. Grabljevec Rafael; inf. Grden Alojzij; inf. Grl Josip, Postojna; inf. Homan Franc; inf. Jaklič Ivan; poddesetnik Jelenc Franc; inf. tit. poddesetnik Jelenc Josip; inf. Kavčič Andrej; inf. Kavčič Anton; inf. Koncilija Ivan, Novo mesto; inf. Kozjek Matija, Ljubljana; inf. tit. poddesetnik Kurent Martin; inf. Lavrič Franc, Kočevje; inf. Levičar Franc; desetnik tit. četovodja Marn Franc; četovodja Murn Anton, Novo mesto; narednik Pevec Ignacij; inf. Rovšek Marijan; inf. Skarza Franc, Ljubljana; inf. Zanoškar Rudolf; desetnik tit. četovodja Žnidaršič Luka; desetnik Zorc Anton; poddesetnik Zupan Ivan, Kamnik; poddesetnik Zupančič Ivan, Novo mesto.

Iz seznama izgub št. 260.

Inf. Arničević Josip, 5. dom. p. u.; rač. podčastnik Banovec Josip, 5. dom. p.,

Svetovnoslavna igralka **Henny Porten** danes v Kino „Central“ v deželnem gledališču.

Severna roža

Prekrasen igrokaz v 3 dejanjih.

Pravi umetnostni užitek!

Poleg tega 2 veseloigr!

u.; inf. Bendl Rudolf, 5. dom. p., u.; inf. Beneš Nazarij, 5. dom. p., u.; inf. Boljuncič Anton, 5. dom. p., u.; inf. Ferjančič Josip, Postojna, u.; inf. FINDERLE Josip, 5. dom. p., u.; inf. Flego Ivan, 5. dom. p., Trst, u.; inf. Gladič Henrik, u.; inf. Golob Vinko, 3. črnov. pp., Poljčane, u.; inf. Kalčič Ivan, 5. dom. p., u.; inf. Krurčič Pavel, 5. dom. p., u.; inf. Kurnič Mihael, 5. dom. p., u.; inf. Lončar Anton, 5. dom. p., u.; poddes. Manzin Adolf, 5. dom. p., u.; deset. Masig Edvard, 5. dom. p., Gorica, u.; Milavec Peter, 5. dom. p., u.; inf. Nemeč Ivan, 5. dom. p., u.; inf. Vatrovac Tomaž, 5. dom. p., u.; inf. Vecchiet Jakob, 5. dom. p., Trst, u.; inf. Vendermin Karel, 5. dom. p., Gorica, u.; inf. Verbič Anton, 5. dom. p., Postojna, u.; inf. Visintin Ivan, 5. dom. p., u.; inf. Zovič Ivan, 5. dom. p., Pazin, u.

Izgube 87. pešpolka.

Praporščak Bukowski Miroslav, u.; poročnik Zelinek pl. Alfonz, u.; inf. Arbeiter Franc, u.; inf. Blažič Franc, u.; inf. Bogatin Alojzij, u.; inf. Brdick Franc, u.; inf. Budra Alojzij, u.; inf. Cesar Karel, u.; inf. Čeh Franc, u.; Červič Martin, r. in u.; inf. Cirič Matej, u.; inf. Čokan Jakob, r.; inf. Dimec Maks, u.; inf. Divjak Alojzij, mrtev; inf. Fijačka Anton, ujet umrl v Rusiji; inf. Fleischmann Franc, u.; stot. trobentač Furlan Anton, u.; inf. Gabrovec Jakob, u.; inf. Gobec Ivan, umrl 25. decembra 1914 v ruskem ujetništvu; inf. Gorenak Stefan, u.; poddesetnik Grm Mihael, u.; inf. Ivanuša Franc, u.; inf. Jerič Metod Alojzij, u.; četovodja Jerešič Karel, u.; inf. Jorko Martin, u.; inf. Kermel Ivan, u.; inf. Kobilica Ivan, u.; inf. Kolarič Anton, u.; inf. Kos Adolf, u.; inf. Kovačič Alojzij, u.; desetnik Kramer Stefan, u.; inf. Kraner Simon, u.; Jul. Kukovec Mihael, r. in u.; inf. Kvas Mihael, u.; inf. Lebič Matija, b.; inf. Nedog Josip, u.; inf. Pesrl Franc, u.; inf. Petre Alojzij, u.; desetnik Platinovšek Mihael, u.; inf. Podpečan Jakob, u.; inf. Pogorelec Marko, u.; inf. Posteržin Maks, u.; inf. Potočnik Josip, u.; inf. Predikaka Jakob, r. in u.; inf. Rajh Alojzij, u.; inf. Razbornik Florijan, r. in u.; inf. Rezek Anton, u.; inf. Roser Jakob, u.; četovodja Rutard Ivan, u.; inf. Sajka Iv., r.; čast. sluga Sedminek Ivan, u.; inf. Smolec Anton, u.; inf. Tanšek Jurij, r. in u.; inf. Temel Ferdinand, u.; čast. sluga Tkavec Anton, r.; inf. Tominek Ivan, u.; stot. trobentač Tržan Karel, r. in u.; inf. Vajda Ivan, u.; inf. Vesjak Rudolf, u.; inf. Veronik Andrej, u.; inf. Versnik Tomaž, u.; inf. Voler Martin, u.; inf. Volf Jakob, u.; inf. Vrbančiči Martin, u.; inf. Zmagar Franc, u.; inf. Žnidarič Franc, u.; inf. Žnider Vinko, ujet.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

O dogodku s slovensko zastavo na neki novi maši prosimo natančnih podatkov.

Malo posestvo

v Resnici št. 3, pol ure od Borovelj, 20 minut od Podgore, s 13 orali, od teh kake 3 orali mladega lesa, lepa, ravna lega, z velikim hlevom za 12 goved, pripravno za begunce z opravo in pridelki z malim naplačilom 1000 do 2000 K se takoj proda. Vprašanja na posestnika: **Jurij Trink, Celovec Fröhlichgasse 40.** 1838

Penzionist

50 let star, 150 kron mesečno in nekaj denarja v hranilnici
želi poročiti
poštno uradnico, koja se sme v službi poročiti. Resna pisma na upravnitvo Slovenca pod št. 1832.

Sveže češplje in hruške (tepke)

kupuje vsako množino in po najboljših cenah 1638
veležganjarna sadja
M. Kosner & Co., Ljubljana.

Izdala konzorcij »Slovenca«

GORČEVA

KOLESA PRIZNANO NAJ-BOLJŠA SEDANJOSTI X

A. GOREC

LJUBLJANA MARIJE TEREZIJE CESTA ŠT. 14 NOVI SVET
MASPROTI KOLIZEJA ZAHTEVAJTE PRVI SLOV. CENIK BREZPLAČNO

Malostanovanje

2 sobi in kuhinja se takoj odda na Ambroževem trgu 10. 1836

Sprejme se pošten 1837

UČENEC

krepak, s primerno šolsko izobrazbo, koji ima veselje do trgovine s kolon. blagom.

Alfonz OBLAK, Novomesto.

1 steklenica 2 kroni. Ceniki zastoj in franko.

Učenca in učenka

sprejme

v manufakturno trgovino Lenasi & Gerkman, Ljubljana. 1835

Trgovski sotrudnik

mešane stroke, vaje tudi lesne trgovine, vojašine prost,

želi mesta

v kaki večji mešani trgovini. Ponudbe pod »Sotrudnike 1834 na upravo tega lista.

Povečane slike

do naravne velikosti, kakor tudi oljnat portrete na platno izvršuje umetniško po vsaki 3409 fotografiji 3409

DAVORIN ROVŠEK

prvi fotografski in povečevalni zavod v Ljubljani, Kolodvorska ulica 34a.

Sprejme se

učenec ali učenka

iz dobre hiše, s primerno šolsko izobrazbo, v večjo trgovino na deželi. Ponudbe pod: **Učenec — 1775 na upravo »Slov.«**

ANTON BOČ

barvarija in kemična pralnica Ljubljana, Selenburgova ul. 6

Dela se izvršujejo tudi na Glincah št 46. Nizke cene! Točna in solidna postrežba!

Obstoj tvrdke že čez 50 let.

Trgovski pomočnik

mešane stroke se sprejme takoj. Vešči železnine imajo prednost. — Ponudbe na upravo tega lista pod št. 1813. 1813

OVČJO VOLNO

vseh vrst in vsako množino kupuje po najvišjih cenah

J. GROBELNIK, 1719
Ljubljana, Mestni trg št. 22.

Proda se takoj zaradi pomanjkanja gospodarja dobro idoča 1752

gostilna s špicerijsko trgovino

zraven farne cerkve v jako prijaznem in zdravem kraju na Sp. Stajerskem. Pripravno tudi za penzioniste. Cena 5000 K. Naslov pri upravnitvu »Slovenca« pod št. 1752.

Kupujem

sveže češplje in hruške

za destilacijo žganja po najvišji cenil. **Gabrijel Eržen, Zapuže pri Lescah Gorenjsko.** 1674

Iz zasebnih razlogov se takoj in zelo poceni proda

mala vila

z 11 orali gozda, travnikov in njiv pri Vetrinju v bližini Celovca in

posestvo

obstoječe iz dveh kmetij, skupno ali vsaka kmetija posebej, obsegajoč 62 oralov, krasen 70leten gozd, zemlja prvovrstna, arondirana.

Naslov pove iz uljudnosti uredništva »Mira« v Celovcu.

Kupim v vsaki množini mikano in nemikano

domače predivo

po najvišji cenil. — Ponudbe na: **Ivan N. Adamič** vrvarna, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 31. 145,

Brez vsakega posebnega obvestila

Fran Krapeš, kavarnar in restavrater naznanja v svojem, v imenu sina **Milko Krapeša** in v imenu vseh ostalih sorodnikov pretužno vest, da je njega iskreno ljubljena dobra soproga, oziroma mati, stara mati, sestra, svakinja in teta, gospa

Marija Krapeš roj. Krašna

danes ob 5. uri zjutraj, po dolgi mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, v 58. letu boguvdana preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v četrtek dne 16. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti Dvorski trg št. 3 na pokopališče k sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1915.

Žalujoci ostali.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja. Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem leta 1914. K 173.490.838 — Stanje garantiranih fondov koncem leta 1914. K 48.732.022-76 V letu 1914. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava skleniti življensko zavarovanje, veljavno za vojno zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane podružnice. — Prospekti zastoj in pošninae prosto. 1439

Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji. Marije Terezije cesta št. 12.

Slovenska trgovska šola v Ljubljani

1749 (Kongresni trg št. 2) s pravico javnosti.

Sprejemno naznanilo.

Dvorazredna trgovska šola za dečke.

V pripravljalni razred se sprejemajo učenci, ki so stari najmanj 13 let in so dovršili vsaj štiri razrede ljudske šole. — V I. trgovski letnik se pa sprejemajo učenci, ki so stari vsaj 14 let in ki napravijo posebno sprejemno skušnjo. Brez sprejemne skušnje se sprejemajo v I. letnik le učenci, ki so z vsaj zadostnim uspehom dovršili 4. razred kake srednje ali meščanske šole. — Odhodno izpričevalo šole upravičuje do dveletne aktivne vojaške službe in nadomešča triletno učno dobo v trgovini.

Dvorazredna trgovska šola za deklice.

V I. trgovski letnik za deklice se sprejemajo učenke, ki so stare najmanj 14 let in ki so dovršile ali 8. razred ljudske ali 3. razred meščanske ali 4. razred kake srednje šole. Pripravljalnega razreda na dekliškem oddelku ni.

Vpisovanje nanovo vstopajočih se bo vršilo v petek 1. oktobra 1915 od 9. do 12. ure dopoldne. — Pri sprejemu imajo prednost sinovi in hčere trgovcev in obrtnikov.

K vpisu naj pridejo učenci, oziroma učenke v spremstvu staršev ali njih namestnikov ter naj prinese seboj krstni list, zadnje šolsko izpričevalo in 15 K vpisnine ter prispevka k učilom.

Učenci, oziroma učenke, ki vstopajo v II. letnik, in učenci pripravljalnega razreda, ki vstopajo v I. letnik, naj se zglasijo v soboto, 2. oktobra 1915, v ravnateljski pisarni ter naj prinese seboj prispevek za učila. — Ponavljalne skušnje se bodo vršile v petek, 1. okt. 1915, dopoldne ob 9. uri. — Sprejemne skušnje za I. letnik bodo v soboto, 2. okt. 1915, ob 8. uri zjutraj. — Redni pouk se prične v ponedeljek, 4. oktobra 1915.

Ljubljana, 1. sept. 1915.

Ravnateljstvo.